

УКРАЇНА

**У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ
ПРЕСИ**

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

Л. М. Галаган, директор Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, ст. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

С.М. Польовик, т.в.о. зав. відділу організації та використання документального
фонду ФПУ, канд. наук соц. ком.

Реферативні та бібліографічні матеріали підготували

А.Г. Федорчук, О.І. Макарова, С.М. Польовик, Т.І. Третяк, Н.О. Моршна, С.В.Семенкова,
Т.А. Ставерська, Т.О. Петрова, П.Ф. Стоян

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Передрук за погодженням

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
(реферативний огляд преси)

Випуск 15 (79)

(огляд матеріалів ЗМІ за 1 – 15 листопада 2018 р.)

Київ 2018

ЗМІСТ

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	4
ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА	7
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА	8
АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ.....	8
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА	9
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.....	17
НАТО.....	17
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ	18
МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	20
ВІЗОВИЙ РЕЖИМ.....	21
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА.....	22
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ	24
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА.....	27
БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ	27
РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	28
СУСПІЛЬСТВО.....	29
ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ.....	29
ІСТОРІЯ	30
КУЛЬТУРА ТА НАУКА	30
РЕЛІГІЯ.....	31
СВОБОДА СЛОВА.....	36
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	37
СПОРТ.....	38
ТУРИЗМ.....	39
КІБЕРТЕРОРИЗМ.....	39
НОВИНИ ЗІ СТАНУ СЕПАРАТИСТІВ	40
КРИТИКА ВЛАДНИХ СТРУКТУР УКРАЇНИ	40
КРИМ	41
ДОНБАС	43
ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ	45
КРИТИКА ВЛАДНИХ СТРУКТУР РОСІЇ.....	46
ПОРУШЕННЯ МІНСЬКИХ ДОМОВЛЕНОСТЕЙ.....	47
РЕАКЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІЛЬНОТИ НА ПОДІЇ В УКРАЇНІ.....	49

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Президент України Петро Порошенко заявив, що Російська православна церква – елемент російської політичної системи і їй не місце в Україні. Також Петро Порошенко дав зрозуміти, що, маючи намір захистити РПЦ в Україні, заявивши, що „Росія прагне підірвати єдність Євросоюзу і буде втручатися в хід виборів як в Україні, так і в країнах ЄС”. „Коммерсанту” повідомили, що такі різкі заяви Президент України зробив, припускаючи, що вже у листопаді в Києві відбудеться об’єднавчий собор нової Православної церкви України. „Порошенко, очевидно, передбачає, що слідом за цим собором Україна отримає томос на створення помісної церкви, і це стане дуже важливим агітаційним моментом під час президентської виборчої кампанії Петра Олексійовича”, – сказали „Коммерсанту” в УПЦ Московського патріархату. В адміністрації Президента України заперечують звинувачення у використанні церковної тематики для передвиборчого піару і повідомили, що „жоден Президент України не зміг пройти і половини шляху до незалежної православної церкви, який вже подолав Петро Порошенко”.

Соколовская, Янина. Петр Порошенко гонит РПЦ с Украины : Президент заявил об опасности церковной темы для единства Евросоюза = [Петро Порошенко жене РПЦ з України. Президент заявил про небезпеку церковної теми для єдності Євросоюзу] / Я. Соколовская // КоммерсантЪ. – , 2018. – 07.11. (<https://www.kommersant.ru/doc/3793304#id1653212>)

Як відомо, чинна українська влада проголосила і офіційно закріпила в законодавстві курс на членство в НАТО. Це одна з центральних тем передвиборної кампанії Президента України Петра Порошенка. Його основні конкуренти – лідер „Батьківщини” Юлія Тимошенко, а також экс-міністр оборони, лідер партії „Громадянська позиція” Анатолій Гриценко – теж проголошують такий курс. На членство в НАТО орієнтуються і націоналісти. Протиріччя між політичними силами з умовного „патріотичного табору” зводяться до стратегії і тактики внутрішньої політики. Ті сили, які в Києві називаються проросійськими, принципово відрізняються як від влади, так і від іншого крила опозиції своїм баченням зовнішньої політики України. Ставку вони роблять на позаблоковість.

Ивженко, Татьяна. Украинцы на выборах опять будут голосовать за НАТО : Геополитика оказалась важнее тарифов, пенсий и зарплат = [Українці на виборах знову будуть голосувати за НАТО. Геополітика виявилася важливішою за тарифи, пенсії і зарплати] / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2018. – 12.11. (http://www.ng.ru/cis/2018-11-12/6_7436_nato.html)

Президент України Петро Порошенко в Гельсінкі проведе кілька зустрічей на полях конгресу Європейської народної партії. Потім відправиться в Париж. Експерти в Києві зазначають, що для Петра Порошенка питання Донбасу принципово важливе в контексті виборів. Тому Президент буде обговорювати проблему із західними лідерами. Керівник центру політичних досліджень „Пента” Володимир Фесенко вважає, що канцлер ФРН Ангела Меркель спробує організувати зустріч лідерів „нормандської четвірки” в Парижі. Політичний консультант Ірина Серова зазначила, що до призначених на кінець березня 2019 року президентських виборів в Україні

ситуація навряд чи зміниться: „Російська влада чітко дала зрозуміти, що вона робить ставку на президентські вибори в Україні. Ставку на те, що зміниться Президент, і з новим росіянам легше буде вести переговори... Тому, звичайно ж, всі серйозні домовленості або якісь кардинальні кроки з усіх боків ми побачимо тільки після виборів Президента в Україні”.

Ивженко, Татьяна. „Нормандская четверка” может встретиться впервые за два года : Петр Порошенко едет в Париж за поддержкой = [„Нормандська четвірка” може зустрітись вперше за два роки. Петро Порошенко їде в Париж за підтримкою] / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2018. – 06.11. (http://www.ng.ru/cis/2018-11-06/6_7346_ukraine.html)

Глава Інституту глобальних стратегій Вадим Карасьов заявив „Коммерсанту”, що „відставка Юрія Луценка напередодні виборів – цілком передбачуваний крок. Наразі Юрій Луценко зможе зосередитися на виборчій кампанії, де головними конкурентами Петра Порошенка стали ті, кого Генеральна прокуратура звинувачує в кримінальних злочинах. У цій ситуації Луценко – незаперечне джерело інформації, яку прийнято називати компроматом”. Схожими міркуваннями з „Коммерсантом” поділюся і джерело в адміністрації Президента України. „Юрій Луценко – людина з команди Президента, який має намір очистити Україну від криміналітету. Зараз, напередодні виборів, відставка Луценка може привести до того, що він стане дієвою політичною фігурою в команді Президента і не буде скутий обов’язками генерального прокурора”.

Кривошеев, Кирилл. Юрий Луценко подал в отставку : Генпрокурор Украины заявил, что „не цепляется за власть” = [Юрій Луценко подав у відставку. Генпрокурор України заявив, що не „чіпляється за владу”] / К. Кривошеев, Я. Соколовская // Коммерсантъ. – М., 2018. – 06.11. (<https://www.kommersant.ru/doc/3792451>)

Американський політолог Аріель Коен в інтерв’ю виданню „Newsweek” сказав, що „Росія і Україна продовжують свою війну військовими і економічними засобами за принципом око за око”. На його думку, санкції спрямовані на таких кандидатів у Президенти, як Юлія Тимошенко, яка в потенціалі може врегулювати конфлікт з Росією. Автор резюмує, що якщо росіяни думають, що ці заходи вплинуть на президентські вибори в Україні і допоможуть проросійським кандидатам, то вони не розуміють, як мислять і діють українці, вони самі собі все зіпсують. Цей крок, вважає політолог, демонструє, що „насправді Москва не прагне до врегулювання ситуації в Україні”.

Россия отказывается от мира на Украине = [Росія відмовляється від миру в Україні] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 03.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/03/rossiya-otkazyyaetsya-ot-mira-na-ukraine>)

Лідер української політичної партії „Батьківщина” Юлія Тимошенко прокоментувала ситуацію щодо включення її прізвища до списку контрсанкцій Росії. За словами Тимошенко, її „не хвилюють санкції Кремля”, тому що вона не має рахунків і бізнесу на російській території. Політик занепокоїлася, що після публікації

списку санкцій „люди Порошенка” можуть дискредитувати її в ході виборчої кампанії.

Тимошенко попыталась оправдаться в связи с ее включением в список контрсанкций РФ = [Тимошенко спробувала виправдатися в зв'язку з її включенням до списку контрсанкцій РФ] // Новое время. – Баку, 2018. – 02.11. (<http://www.novoye-vremya.com/w147522/.../#.W9-M7hSrKO>)

Політолог Петро Олещук вважає, що зараз багато українських політиків, які заявили про намір балотуватися на пост Президента, винесуть власні імена в російському списку на свої передвиборчі білборди. Він сказав телеканалу „NewsOne”: „Цей список – це ж індульгенція від звинувачень у співпраці з Росією... Дивіться, Юлія Тимошенко в списку є, Петра Порошенка – немає...”. Керівник центру прикладних політичних досліджень „Пента” Володимир Фесенко зазначив, що російські санкції будуть використані різними кандидатами в передвиборній боротьбі.

Ивженко, Татьяна. В Киеве радуются российским санкциям : Чиновники не упоминают о росте товарооборота между Украиной и Россией = [У Києві радіють російським санкціям. Чиновники не згадують про зростання товарообігу між Україною і Росією] / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2018. – 01.11. (http://www.ng.ru/cis/2018-11-01/5_7345_ukraine.html)

Введені антиукраїнські санкції носять символічний характер і не завадять РФ нарощувати експорт в Україну, вважають опитані „НГ” експерти. Швидше за все зростання товарообігу між двома країнами продовжиться. Не виключено, що Росія через санкції заздалегідь перекидає перспективу переговорів з Києвом про транзит газу після 2019 року. Санкції можуть привести до того, що Юлія Тимошенко на президентських виборах постане в ролі жертви Кремля.

Комраков, Анатолий. Антиукраинские санкции помогут Тимошенко стать президентом : Товарооборот между Москвой и Киевом затронут не будет = [Антиукраїнські санкції допоможуть Тимошенко стати Президентом. Товарообіг між Москвою і Києвом чіпати не будуть] / А. Комраков // Независимая газета. – М., 2018. – 01.11. (http://www.ng.ru/cis/2018-11-01/5_7345_ukraine.html)

Кількамісячна газова епопея в Україні завершилася: Кабмін країни все-таки підняв ціну на енергоносії. Сьогоднішній фаворит президентської виборчої кампанії Юлія Тимошенко, на думку автора, скористалася таким подарунком уряду. У другій половині жовтня тема газу стала її коником. Загалом, на думку автора, тема газу напевно, стане хорошим політичним маркером. Активно використовувати її будуть, як вважає автор, не всі кандидати, а лише ті, у кого з Президентом війна: Тимошенко, технічні кандидати олігарха Ігоря Коломойського, можливо, кандидат від екс-регіоналів. Решта, напевно, постараються її або акуратно обходити, або відбуватися порожніми фразами. З іншого боку, дуже вже розраховувати, що саме фактор газу вирішить результат виборів, не варто, підсумовує автор.

Подгорный, Николай. Взяли тепленькими: почему на Украине снова подорожал газ : Почему с 1 ноября в стране подскочили тарифы на энергоносители и из-за чего они

будут расти дальше = [Взяли тепленькими: чому в Україні знову подорожчав газ. Чому з 1 листопада в країні підскочили тарифи на енергоносії і через що вони будуть рости далі] / Н. Подгорный // Известия. – М., 2018. – 01.11. (<https://iz.ru/806919/nikolai-podgornyi/vziali-teplenkimi-pochemu-na-ukraine-snova-podorozhal-gaz>)

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА

Загибель активістки викликала шок в Україні. Політики почали на різні лади вимагати покарання винних. Звернули увагу на те, що трапилося і за межами країни. Офіційний представник Держдепартаменту США Хізер Науерт висловила співчуття рідним і близьким загиблої. Єврокомісар з питань європейської політики сусідства і розширення Йоханнес Хан закликав притягнути винних до відповідальності. За останній рік в Україні скоєно понад 40 замахів на політичних активістів. Якщо в перші роки після перемоги Майдану жертвами ставали умовно „проросійські” діячі, то тепер розборки відбуваються в середині проукраїнського табору.

Кармазин, Игорь. Пошли серной дорогой: на Украине протестуют из-за смерти активистки : Митингующие требуют найти заказчика убийства Екатерины Гандзюк = [Пішли сірчаною дорогою: в Україні протестують через смерть активістки. Митингувальники вимагають знайти замовника вбивства Катерини Гандзюк] / И. Кармазин // Известия. – М., 2018. – 08.11. (<https://iz.ru/809002/igor-karmazin/poshli-sernoi-dorogoi-na-ukraine-protestuiut-iz-za-smerti-aktivistki>)

Тернопільська облрада стала третьою в Україні, заборонивши використання на території області „російськомовного культурного продукту”. Попри те, що такого поняття немає в українському законодавстві, наголошує автор, український уряд не реагує на рішення місцевих рад. У суспільстві теж немає ніякої реакції: мовні проблеми вважали актуальними тільки 2% українців. Ті, хто критикує рішення облрад, припускають, що мовне питання в Україні використовується як вид передвиборних технологій.

Ивженко, Татьяна. В Киеве опасаются ползучей федерализации : В трех областях Украины „русскоязычный культурный продукт” запрещен = [У Києві побоюються повзучої федералізації. У трьох областях України „російськомовний культурний продукт” заборонений] / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2018. – 07.11. (http://www.ng.ru/cis/2018-11-07/1_6_4347_ukraine.html)

Коментуючи смерть української активістки Катерини Гандзюк, що сталася в результаті нападу на неї з використанням сірчаної кислоти, автор підкреслює, що зростання насильства проти людей, що борються з корупцією в Україні, віддаляє Україну від встановлення більш тісних відносин з Євросоюзом саме в той час, коли в самій Європі настають нестабільні часи.

Rettman, Andrew. Ukraine death highlights danger in EU neighbourhood = [Смерть активістки в Україні підкреслює тривожну ситуацію в країнах, що межують з ЄС] / A. Rettman // EUobserver. – Brussel, 2018. – 06.11. (<https://euobserver.com/foreign/143287>)

У Києві померла херсонська громадська активістка та керуюча справами Херсонської міської ради Катерина Гандзюк. Президент Петро Порошенко

підтвердив інформацію про смерть активістки під час зустрічі з українською громадою в Анталії. „Мені повідомили, що активістка Катерина Гандзюк, проти якої був скоєний напад нелюдем, який облив її кислотою, нажаль, померла в лікарні”, – сказав він. Президент закликав правоохоронців „зробити все можливе аби знайти вбивць”.

Ukrainische Aktivistin drei Monate nach Saure-Angriff gestorben = [Українська активістка померла через три місяці після кислотної атаки] // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2018. – 05.11. (<https://www.tagesspiegel.de/politik/korruption-in-der-ukraine-ukrainische-aktivistin-drei-monate-nach-saeure-angriff-gestorben/23357054.html>)

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

Ситуація з масовою видачею угорських документів українцям на Закарпатті після дипломатичного скандалу між країнами ніяк не змінилася. Про це заявив губернатор Закарпатської області Геннадій Москаль. „Нічого не змінилося. Перенесли видачу в угорське місто Кишварда”, – розповів про ситуацію Москаль. Губернатор додав, що у кожного українця є свої причини отримати паспорт Угорщини. „Угорщина не може прийняти таку кількість людей, і вона все робить, щоб ці люди залишилися на території Закарпаття, допомагає їм”, – заявив Москаль. Він повідомив, що ситуація з роздачею угорських паспортів українцям не впливає на економіку і ситуацію в регіоні.

„Мы же хотим в ЕС!” Украинцы активно получают паспорта Венгрии = [„Ми ж хочемо в ЄС!” Українці активно отримують паспорти Угорщини] // Вести. – Рига, 2018. – 12.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/12/my-zhe-hotim-v-es-ukraincy-aktivno-poluchayut-pasporta-vengrii>)

Автор публікації у фінському виданні „Helsingin Sanomat” розглядає проблему мови як важливий політичний інструмент. Зокрема, він торкається України, у якій у 2014 р. мовна війна зайшла в глухий кут, коли виконуючий обов’язки Президента країни Олександр Турчинов відмовився підписувати схвалений парламентом законопроект про визнання України одномовною країною з єдиною мовою – українською. У вересні 2018 р. дана проблема загострила українсько-угорські стосунки.

Hakala, Pekka. Islanti kehittää omia sanoja englannin ylivaltaa vastaan, Unkari pakottaa kaantamaan mainoksetkin – Suomi ei ole ainoa maa, jossa pelataan kansalliskielen tuhoa = [Ісландія запроваджує свої власні слова проти панування англійської мови, Угорщина прагне вплинути на рекламу – Фінляндія не єдина країна, де знищують національну мову] / P. Hakala // Helsingin Sanomat. – Helsinki, 2018. – 05.11. (<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005880314.html>)

АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

Переважає більшість жителів України (78%) вважають, що країна рухається в неправильному напрямі, протилежної думку дотримуються лише 12% громадян. Такими є результати опитування громадської думки, проведеного зусиллями трьох соціологічних компаній: КМІС, Центру Разумкова та Соціологічної група Рейтинг. Зокрема, 41% респондентів вважають, що державі найбільше не вистачає стабільності, ще 40% – порядку, по 35-36% – достатку і розвитку, по 27% – єдності й

справедливості. Для жителів Галичини і Донбасу найбільш актуальними є питання миру, стабільності – для південної частини країни, розвитку і добробуту – для Східної України. Однаково важливими практично у всіх макрорегіонах виявилися питання порядку і справедливості.

Опрос выявил актуальные нужды украинцев = [Опитування виявило актуальні потреби українців] // Известия. – М., 2018. – 13.11. (<https://iz.ru/811761/2018-11-13/opros-vyavil-aktualnye-nuzhdy-ukraintcev>)

Автор видання розмірковує над питанням: чому Кремль не пішов далі в Україні? Відповідь на це питання, на думку автора, полягає в наступному: ті, хто втратив рідних і близьких у ризикованих військових кампаніях, надають певний вплив на російський режим, який до цих пір, певною мірою, боїться свого народу. Свій вплив на російський уряд чинять і народні протести, скажімо, проти підвищення пенсійного віку, учасники яких запитують, чому держава, проводячи таку реформу, витрачає гроші на війни за кордоном.

Dejevsky, Mary. The Cold War is over: Why can't the west accept it? = [Чому Кремль не пішов далі в Україні?] / M. Dejevsky // The Independent. – London, 2018. – 09.11. (<https://www.independent.co.uk/news/long-reads/cold-war-russia-us-putin-soviet-union-west-trump-military-a8596556.html>)

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

Джерело в МЗС Угорщини повідомило, що Будапешт може запропонувати Києву використати на Закарпатті молдовський досвід створення автономно-територіального утворення – Гагауз Ери (Гагаузька земля). У 1994 році це запобігло збройному конфлікту на півдні країни. ЄС, за словами джерела, може підтримати угорську ініціативу. Відносини Києва і Будапешта ускладнилися після того, як в Україні скасували закон про регіональні мови.

Гамова, Светлана. Гагаузская модель для Закаратья : Будапешт может предложить Киеву молдавский вариант территориального устройства = [Гагаузька модель для Закарпаття. Будапешт може запропонувати Києву молдовський варіант територіального устрою] / С. Гамова // Независимая газета. – М., 2018. – 13.11. (http://www.ng.ru/cis/2018-11-13/1_7437_model.html)

Майже половина жителів Росії помилково вважає, що їх країна здобула перемогу в Першій світовій війні. Наразі Москва захищає свої інтереси за допомогою бліц-вторгнень (Грузія), неоголошених гібридних воєн (Україна), підтримки далеких союзників (Сирія) або просто таємних операцій (отруєння Скрипаль або хакерські атаки). Але головний висновок для росіян полягає в тому, що, як в 1917, так і в 1991 роках зміна суспільно-політичного ладу під гаслами свободи і справедливості спричинили за собою цілі періоди нестабільності та хворобливих змін. І якщо сторіччя Жовтневої революції в минулому році практично не відзначалося, не варто очікувати і святкування 100-ої річниці закінчення війни, з якої Росія вийшла найпершою.

Colás, Xavier. Rusia olvida la guerra que derribó al zar = [Росія забула про війну, яка повалила царя] / X. Colás // El Mundo. – Madrid, 2018. – 12.11. (<https://www.elmundo.es/internacional/2018/11/12/5be87721468aeb154f8b467a.html>)

Перший Форум миру був запущений Еммануелем Макроном здебільшого заради того, щоб згладити наслідки американського виходу з найбільших міжнародних організацій. Атаки, що проводяться Володимиром Путіним у своїй сфері впливу, зокрема його вето в Радбезі ООН, спрямоване на перегляд міжнародного правопорядку, встановленого США на наступний день після закінчення Другої світової війни, ще більше послабили мультилатералізм. Найбільші гравці на міжнародній арені, зокрема США, Китай і Росія, все менше і менше контролюють інші країни. Такі європейські держави, як Франція, Великобританія і Німеччина, втратили свої важелі впливу на великі кризи, будь то війна в Сирії або війна, що протиставляє Україну і Росію.

Lasserre, Isabelle. Face au retrait de Trump, Paris prône le multilatéralisme = [Перед обличчям відступу Трампа Париж звеличує мультилатералізм] / I. Lasserre // Le Figaro. – Paris, 2018. – 11.11. (http://www.lefigaro.fr/international/2018/11/11/01003-20181111ARTFIG00141-face-au-retrait-de-trump-paris-prone-le-multilateralisme.php?redirect_premium)

У США триває розслідування передбачуваної змови між передвиборчим штабом Трампа і Росією. Спеціальний прокурор Роберт Мюллер має намір повторно допитати Костянтина Килимника, який нібито пов'язаний з російськими спецслужбами. Мюллер розслідує справу Костянтина Килимника за сприяння трьох партнерів Килимника, в тому числі Пола Манафорта, колишнього голови передвиборчого штабу Дональда Трампа, який в якості політтехнолога прокремлівських діячів в Україні був наставником Килимника. „Невловимого” Килимника Мюллер вже звинуватив у спробі тиску на свідків. Його останнього ділового партнера звинувачують у незаконному переведенні в інавгураційний фонд Трампа 50 тис. доларів, наданих одним найбагатшим українцем.

Stone, Peter. Konstantin Kilimnik: elusive Russian with ties to Manafort faces fresh Mueller scrutiny = [Костянтин Килимник знову в центрі уваги спецпрокурора Мюллера] / P. Stone // The Guardian. – London, 2018. – 10.11. (<https://www.theguardian.com/us-news/2018/nov/09/konstantin-kilimnik-russia-trump-manafort-mueller>)

Чехам варто пам'ятати, що вони знаходяться під впливом Росії, і забувати про це небезпечно, заявив генерал Петро Павло. Ці заяви, ймовірно, не порадують Мілоша Земана і його соратників, пише чеська „Forum24”. Президент Чехії Мілош Земан прославився заявою про те, що у Східній Україні немає ніяких російських військовослужбовців. І він у це вірить, адже йому це підтвердив міністр Лавров. Правда, не один раз було підтверджене зворотне.

Jandourek, Jan. General Petr Pavel soudí, že Rusko je větší hrozba než terorismus. To Zemana a Klause nepotesí = [Генерал Петро Павло вважає, що Росія – більш серйозна загроза, ніж тероризм. Земану і Клаусу це не сподобається] / J. Jandourek // Forum24. –

Praha, 2018. – 09.11. (<http://forum24.cz/general-petr-pavel-soudi-ze-rusko-je-vetsi-hrozba-nez-terorismus-to-zemana-a-klause-nepotesi/>)

Об'єднана Європа відзначає закінчення одного з найстрашніших періодів у своїй історії – Першої світової війни. Святкування закінчення Першої світової війни підкреслює великі європейські цінності. Ця війна згуртувала Європу, а найважливіше і очевидне досягнення – мир. Не слід забувати, що члени ЄС – Словенія і Хорватія – стали жертвами конфлікту в 90-х роках минулого століття, а на території України і наразі йдуть бої. Згадування про те, що сталося у Вердені, місці однієї з найтриваліших і кровопролитніших битв Першої світової, повинні ще більше зміцнити те, що створено в Європі, не допустити будь-яких закликів до переділу і протистояння.

Recordar Verdún : La conmemoración del final de la Primera Guerra Mundial resalta los grandes valores europeos = [Пам'ятати про Верден : Відзначення кінця Першої світової війни висвітлює великі європейські цінності] // El País. – Madrid, 2018. – 09.11. (https://elpais.com/elpais/2018/11/08/opinion/1541704109_249434.html)

Захоплення Криму Москвою і наступні за цим військові дії на сході України є наочними прикладами порушення міжнародних норм. Дії Росії стали причиною того, що відносини між Сходом і Заходом досягли найнижчої точки з часів холодної війни, спровокувавши введення економічних санкцій і перегляду військових бюджетів. Проте Путіну не довелося йти ні на які поступки щодо України та Сирії, щоб отримати запрошення Макрона на заходи святкування у Парижі 100-річчя закінчення Першої світової війни.

Taylor, Paul. Putin's victory parade in Paris = [Парад перемоги Путіна в Парижі] / P. Taylor // POLITICO Magazine. – Arlington, 2018. – 09.11. (<https://www.politico.eu/article/vladimir-putin-victory-parade-in-paris/>)

Олександр Лукашенко заявляє, що він підтримає Росію у її прагненні відповісти на появу в Польщі американської бази. Насправді він просто боїться, що Кремль у відповідь Трампу розмістить в Білорусі свою базу, пише „Wirtualna Polska”. Якщо конфлікт між Росією і Заходом буде наростати, Мінськ стане його першою жертвою, остаточно втративши незалежність, вважає автор статті. Оглядач наголошує, що якби Україна була членом НАТО і там були бази США або ядерна зброя, Росія не відправила б свою армію на Донбас і не окупувала б Крим.

Kociszewski, Jarosław. Polityka Polski zagroza niepodleglosci Bialorusi. To swietna okazja dla Rosjan = [Через політику Польщі Білорусь може втратити незалежність] / J. Kociszewski // Wirtualna Polska. – Warszawa, 2018. – 06.11. (<https://wiadomosci.wp.pl/polityka-polski-zagroza-niepodleglosci-bialorusi-to-swietna-okazja-dla-rosjan-6313643298224257a>)

Президент Республіки Молдова Ігор Додон відправив своїх радників до Вашингтона для консультацій щодо Придністров'я. Науковий директор Німецько-російського форуму Олександр Пар вважає, що Євросоюз перестав займатися

питаннями регіону. „Візит Меркель в Україну продемонстрував відсутність у неї плану врегулювання ситуації на Донбасі, хоча канцлер і говорила про необхідність виконання Мінських угод”, – пояснює німецький політолог. У Вашингтоні мова, швидше за все, піде про присутність в регіоні російських військ. Існує реальна загроза реанімації придністровського конфлікту. Президент Петро Порошенко оголосив Придністров'я небезпечним напрямом (поряд з Кримом) і пообіцяв послати до кордонів невизнаної республіки спецбригаду Збройних сил України.

Гамова, Светлана. США вытесняют ЕС из переговоров по Приднестровью : Игорь Додон послал своих советников на консультации в Вашингтон = [США витісняють ЄС з переговорів по Придністров'ю. Ігор Додон послав своїх радників на консультації до Вашингтона] / С. Гамова // Независимая газета. – М., 2018. – 06.11. (http://www.ng.ru/cis/2018-11-06/1_6_7346_moldova.html)

Олександр Лукашенко заявив, що Білорусь „готова взяти на себе відповідальність за забезпечення миру в східних регіонах України і контроль над російсько-українським кордоном, а також супроводжувати проведення виборів на Донбасі, виходячи з розуміння того, що ці регіони є невід'ємною частиною України”. Що означатиме реалізація такого сценарію для України? Як вважає автор, на Донбас будуть введені білоруські війська. Одна з цілей, яку при цьому спробує досягти Росія – легітимізувати свою присутність на Донбасі точно так же, як вона це зробила в Молдові (в Придністров'ї), в Грузії (в Південній Осетії і Абхазії). І оскільки Україна категорично не погоджується на участь російського контингенту в складі миротворчої місії ООН, Москва намагається підсунути білорусів. Якщо білоруські війська почнуть „забезпечувати контроль над російсько-українським кордоном”, як сказав Лукашенко, стануть на кордоні з Росією, це буде означати, що російські конвої з Росії як заходили регулярно на Донбас, так і будуть заходити далі. Тобто кордон в такому випадку, як і раніше залишаться відкритими для росіян.

Романенко, Игорь. Лукашенко для Украины – коварный план Кремля = [Лукашенко для Украины – підступний план Кремля] / И. Романенко // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 06.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/06/lukashenko-dlya-ukrainy-kovarnyy-plan-kremlya>)

Президент Білорусі Олександр Лукашенко зустрівся з українським колегою Петром Порошенком з метою укладання контрактів на 100 млн доларів. Переговорам, однак, передували ряд скандалів. Київ попередив українців, що їздити до сусідів їм небезпечно. Мінськ, у свою чергу, почав зміцнювати кордон так, як звідти йде „багато біди”. У цілому, на думку автора, відносини двох країн вкрай неоднозначні. Зрозуміло, що обидві республіки зацікавлені в мирному сусідстві, але протиріч занадто багато. Українська влада сповідує крайні форми націоналізму, ворогує з Росією. Білорусь заперечує націоналізм, будує довірчі відносини з Москвою і послідовно виступає проти революцій. Політична несумісність дає про себе знати, провокуючи постійні скандали.

Кармазин, Игорь. Дружба врозь: что не так в отношениях Украины и Белоруссии : Минск и Киев торгуют и скандалят = [Дружба нарізно: що не так у відносинах України і Білорусі. Мінськ і Київ торгують і скандалять] / И. Кармазин // Известия. – М.,

2018. – 05.11. (<https://iz.ru/807958/igor-karmazin/druzha-vroz-hto-ne-tak-v-otnosheniakh-ukrainy-i-belorussii>)

Автор статті освітлює глобальні переговори по новому світопорядку, які наразі обговорюється в закритому режимі між США, Європейським Союзом, Китаєм, Японією, Індією, Бразилією, Канадою, Росією і стосуються врегулювання складних проблем – Україна, Сирія, Північна Корея, Іран, Афганістан, Ісламська Держава. У руслі великих домовленостей йдуть переговори щодо того, яка може бути модель врегулювання конфлікту на Донбасі поряд з напрацьованими Мінськими угодами, і які конкретні кроки потрібно зробити. Готується потужний формат на новому якісному етапі, який дасть програму дій по кожній проблемній ситуації, зокрема щодо України. Будуть прийняті юридично зобов'язуючі документи. І найголовніше, будуть створені механізми реалізації не під егідою Тресторонньої контактної групи, яка по суті нічого не вирішує, а в рамках серйозного формату.

Маломуж, Николай. Донбасс в огне. Путину готовят новые предложения = [Донбас у вогні. Путіну готують нові пропозиції] / Н. Маломуж // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 05.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/05/donbass-v-ogne-putinu-gotovyat-novye-predlozheniya>)

Активність прорумунських громадських рухів викликає стурбованість у світових експертів. Адже реалізація планів прихильників „Унірі” спричинить за собою різке загострення політичної ситуації. Так, будь-який крок у бік скасування молдовської державності негайно ж зруйнує крихкий мир на берегах Дністра. Повстати проти об'єднання з Румунією може і Бессарабський район, у якому частка немолдовського населення перевищує 30%. Ця територія межує з Одеською областю України, де також проживають гагаузи та болгари. У разі загострення ситуації вони цілком можуть надати підтримку дружній Гагаузії і Тараклії.

Над Молдовой нависла угроза гражданской войны = [Над Молдовой нависла загроза громадянської війни] // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2018. – 03.11. (<http://www.vedomosti.md/news/nad-moldovoj-navisla-ugroza-grazhdanskoj-voiny>)

Румунія взяла на себе роль „старшого брата” в питаннях безпеки Молдови та постійно втягує Кишинів у різні програми НАТО. Прес-секретар правлячої ДПМ Віталій Гамурарь висловив побажання, щоб Румунія включилася в процес придністровського врегулювання в якості окремої сторони. Природно, на противагу Росії. Навряд чи це позитивно сприймуть у Тирасполі. Ініціатива Демпартії викликає питання ще й тому, що в сфері безпеки Румунія не має самостійної позиції. Тим не менш, є ознаки формування спільної позиції в трикутнику Бухарест-Київ-Кишинів по відношенню до Тирасполя. Командувач національною армією Молдови Ігор Кутіє і головнокомандувач Збройних сил України Віктор Муженко обговорили схему взаємодії на випадок загострення ситуації в Придністров'ї.

Ткач, Сергей. Бухарест пытается вытолкнуть Москву за борт из молдавской „лодки”. Получится ли? = [Бухарест намагається виштовхнути Москву за борт з молдовського „човна”. Чи вийде?] / С. Ткач // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2018. –

03.11. (<http://www.vedomosti.md/news/buharest-pytaetsya-vytolknut-moskvu-za-bort-iz-moldavskoj-lo>)

Канцлер ФРН вирушає в Україну і це буде перша її закордонна поїздка після заяви про відхід з великої політики в 2021 році. За минулі п'ять років жоден інший іноземний політик не дбав про Україну більше, ніж Меркель. Без неї не було б ні Мінських угод, ні переговорів у „нормандському форматі”, пише Герхард Гнауц у газеті „Frankfurter Allgemeine Zeitung”.

Gnauck, Gerhard. Merkel besucht die Ukraine, für die sie seit 2014 viel getan hat = [Меркель відвідає Україну, для якої вона з 2014 року зробила дуже багато] / G. Gnauck // Frankfurter Allgemeine Zeitung. – Berlin, 2018. – 02.11. (<http://www.faz.net/aktuell/>)

У великому інтерв'ю „Le Point” колишній президент Франції Ніколя Саркозі розповів про пріоритети розвитку Європи в найближчі 60 років. Зокрема, він виступає за створення нової наднаціональної організації, до якої увійшли б Європа, Туреччина і Росія. Пізніше цю організацію могли б поповнити Україна і Грузія, які відіграють роль мосту між європейським і російським простором.

Grand entretien Sarkozy : „Il faut mettre un nouveau traité européen sur la table” = [Ніколя Саркозі: „Потрібно розробити новий європейський договір”] // Le Point. – Paris, 2018. – 02.11. (https://www.lepoint.fr/politique/grand-entretien-sarkozy-il-faut-mettre-un-nouveau-traite-europeen-sur-la-table-30-10-2018-2267423_20.php)

Генасамблея ООН виступила проти США, прийнявши резолюцію, яка засуджує американське економічне ембарго стосовно Куби, пише „The Washington Post”. Результати голосування за запропонованою Кубою резолюцією під назвою „Про необхідність покласти край економічному, комерційному і фінансовому ембарго, введеному Сполученими Штатами проти Куби” виявилися такими: 189 голосів „за”, 2 голоси „проти”, тих, хто утрималися не було. Сполучені Штати та Ізраїль проголосували проти, а Молдова і Україна не брали участі в голосуванні. В ході окремого голосування з приводу запропонованих США поправок Україна і Ізраїль були єдиними країнами, які проголосували „за” разом зі Сполученими Штатами з приводу всіх восьми пунктів тоді, як Маршаллові острови підтримали тільки одну поправку.

Lederer, Edith. UN votes overwhelmingly to condemn US embargo of Cuba = [Генасамблея ООН засудила ембарго США стосовно Кубу] / E. M. Lederer // The Washington Post. – Washington, 2018. – 02.11. (https://www.washingtonpost.com/gdpr-consent/?destination=%2fworld%2fthe-americas%2fcuba-gets-support-before-un-votes-on-embargo-us-amendments%2f2018%2f11%2f01%2fe84ca7fc-dd8b-11e8-8bac-bfe01fcdc3a6_story.html%3fnoredirect%3don%26utm_term%3d.eb8186a4a2da&noredirect=on&utm_term=.671bf94791f5)

Варшава і Берлін мають схоже бачення ситуації в Україні і закликають Росію припинити порушення принципів міжнародного права у цій країні. Про це під час спільної прес-конференції з німецьким канцлером Ангелою Меркель заявив у

Варшаві голова Ради міністрів Польщі Матеуш Моравецький. Він наголосив на необхідності зберегти стабільну ситуацію в Україні. У цьому контексті польський прем'єр зауважив, що „Північний потік – 2” може перекрити транзит російського газу через Україну, що є гарантією „відносного” миру в Україні.

Morawiecki: Znakomita współpraca z Niemcami w gospodarce = [Моравицький: Відмінне співробітництво з німцями в економіці] // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 02.11. (<https://www.rp.pl/Unia-Europejska/181109918-Morawiecki-Znakomita-wspolpraca-z-Niemcami-w-gospodarce.html>)

Під час проведення у Варшаві німецько-польських міжурядових консультацій з 14-ма міністрами канцлер ФРН Ангела Меркель висловила думку про те, що тільки німецький уряд, незважаючи на спірне будівництво трубопроводу, який піде в обхід України та Польщі, продовжують наполягати на транзиті російського газу через територію України. На думку дипломатів, це повинно бути забезпечене за рахунок збільшення споживання газу в ЄС.

Streit um Migrationspakt belastet deutschen Besuch in Polen = [Суперечка щодо міграційного пакту обтяжувала німецький візит до Польщі] // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2018. – 02.11. (<https://www.tagesspiegel.de/politik/regierungskonsultationen-streit-um-migrationspakt-belastet-deutschen-besuch-in-polen/23352376.html>)

Зібравшись у Мінську для важливих дискусій у контексті Мюнхенської конференції, деякі учасники провели цей час з подвійною користю. Зокрема, переговори в уряді провів прем'єр-міністр Молдови Павло Філіп. А голова Сенату парламенту Казахстану Касим-Жомарт Токаєв поспілкувався з керівництвом Ради Республіки. З обома гостями провів зустрічі Президент Білорусі Олександр Лукашенко. Він розповів, що під час зустрічі в Гомелі з Президентом України Петром Порошенко, частину розмови глави держав присвятили Молдові.

Крат, Дмитрий. Полезный диалог в разных форматах : Александр Лукашенко встретился с премьер-министром Молдовы и председателем сената парламента Казахстана = [Корисний діалог у різних форматах. Олександр Лукашенко зустрівся з прем'єр-міністром Молдови та головою сенату парламенту Казахстану] / Д. Крат // Советская Белоруссия. – Минск, 2018. – 02.11. (<https://www.sb.by/articles/poleznyy-dialog-v-raznykh-formatakh.html>)

Після заяви президента США Дональда Трампа про намір вийти з договору про ліквідацію ракет середньої та малої дальності перспектива нової холодної війни знову зміцнює свої позиції серед політиків і ЗМІ. Але це помилковий погляд, стверджує Фаб'єн Ербер. Так, у Росії і Європи складаються складні відносини, проте нової холодної війни не буде просто тому, що Європа – більше не центр світу. Повернення до роздумів про холодну війну пов'язане головним чином з подіями в Україні в 2014 році, зокрема з анексією Криму Російською Федерацією.

Herbert, Fabien. Pourquoi la deuxième guerre froide avec la Russie n'aura pas lieu! = [Чому не буде другої холодної війни з Росією] / F. Herbert // Les Yeux du Monde. – Paris,

2018. – 01.11. (<https://les-yeux-du-monde.fr/actualite/37607-pourquoi-la-deuxieme-guerre-froide-avec-la-russie-naura-pas-lieu>)

Візит канцлера Німеччини Ангели Меркель в Україну – чергова зовнішньополітична акція, на яку Москва дивиться з небезпідставним скепсисом, пише Александер Ной у „Junge Welt”. Канцлер прагне закріпити вплив німецької політики та інтереси німецького капіталу в Україні, хоча першу скрипку, на думку автора, там все одно грають США. Автор наголошує, що режим „шоколадного короля” Петра Порошенка вже вичерпав себе.

Neu, Alexander. Nicht zimperlich Merkel in der Ukraine = [Без церемоній: Меркель і Україна] / A. S. Neu // Junge Welt. – Berlin, 2018. – 01.11. (<https://www.jungewelt.de/artikel/342803.nicht-zimperlich.html>)

Автор статті в сербському „Nedeljnik” попереджає про плани Вашингтона „вирвати Белград з обіймів Москви”. У даному контексті він наголошує, що територія колишньої Югославії – лише одна з багатьох частин геополітичного поля, на якому розгортається боротьба з Росією і Китаєм. Україна, Грузія і республіки Прибалтики опинилися на першій лінії фронту, а Близький Схід – на другій. Західні Балкани не лежать на „лінії вогню”, але не виключено, що їм не уникнути прямих наслідків можливої ескалації російсько-американського конфлікту на території України і Грузії. Автор вважає, що все активніше проводячи так звану політику відкритих дверей для членства в НАТО і озброюючи Україну й Грузію, Вашингтон цим самим відповідає на дії Росії і провокує її на нові кроки.

Pantelic, Zeljko. Srbija i Zapadni Balkan u velikoj igri = [Сербія і Західні Балкани у великій грі] / Z. Pantelic // Nedeljnik. – Serbia, 2018. – 01.11. (<http://www.nedeljnik.rs/nedeljnik/portalnews/srbija-u-velikoj-igri-promena-americke-politike-na-zapadnom-balkanu-citajte-u-nedeljniku>)

Видання „The New York Times” зацікавилася, як проходять проміжні вибори в Сполучених Штатах. Автор висвітлює основні проблеми, з якими зіткнулися в США під час проведення кампанії. Зокрема, оглядач вважає, що у 2016 році Америка допустила велику помилку, не зрозумівши, що відбувається в Україні. Всі методи, які використовували путінські хакери, починаючи зі зломів американських мереж силами ГРУ і фейковий постів у соціальних мережах, які розмішувало Санкт-Петербурзьке „Агентство інтернет-досліджень”, були випробувані в Києві, а також на Донбасі, де Росія розпалює громадянську війну.

Sanger, David. Mystery of the Midterm Elections: Where Are the Russians? = [Загадка проміжних виборів: де росіяни?] / D. Sanger // The New York Times. – New York, 2018. – 01.11. (<https://www.nytimes.com/2018/11/01/business/midterm-election-russia-cyber.html>)

В Одесі зустрілися начальники генштабів України та Республіки Молдова. Вони домовилися, як будуть діяти, якщо в Придністров'ї загостриться ситуація. Співголова Об'єднаної контрольної комісії, який контролює зону безпеки на Дністрі, Олег Беляков сказав „НГ”, що ситуацію можуть утримати тільки миротворці, в тому

числі РФ, але їм заважають: днями молдовські військові не давали замінити на спільних КПП російську техніку і солдат. Олег Беляков зауважив, що Придністров'я турбують заяви з боку як Києва, так і Кишинєва, в яких часто лунають погрози трансформації миротворчої місії в громадянську або поліцейську.

Гамова, Светлана. Украина научит Молдавию, как усмирить Приднестровье : Начальники генштабов двух стран договорились совместно навести порядок в регионе = [Україна навчить Молдову, як приборкати Придністров'я. Очільники генштабів двох країн домовилися спільно навести порядок у регіоні] / С. Гамова // Независимая газета. – М., 2018. – 01.11. (http://www.ng.ru/cis/2018-11-01/1_7345_moldavia.html)

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Євросоюз відзначив уповільнення темпів реалізації реформ в Україні, спрямованих на зниження рівня корупції. Дана інформація міститься в щорічній доповіді щодо реалізації угоди про асоціацію з Києвом. „За останній рік Україна досягла прогресу в ряді важливих областей, але ще належить провести ряд реформ, зокрема в судовій системі і боротьбі з корупцією, щоб громадяни України могли в повній мірі скористатися перевагами Угоди про асоціацію Україна-ЄС та всеосяжної зони вільної торгівлі „, – йдеться в доповіді.

В ЕС указали Киеву на замедление темпов борьбы с коррупцией = [В ЄС вказали Києву на уповільнення темпів боротьби з корупцією] // Известия. – М., 2018. – 09.11. (<https://iz.ru/810363/2018-11-09/v-es-ukazali-kievu-na-zamedlenie-temпов-borby-s-korruptciei>)

У відкритому листі українці, громадяни Республіки Польща пишуть: „Ми закликаємо до справжньої солідарності, яка змусить нас поляків та українців разом посилюватися проти періодичної хвилі націоналізму, ксенофобії, претензій та упереджень”. Автори листа закликають до взаємної поваги та розуміння, а також до справжньої солідарності, яка змусить поляків та українців разом міцніше протистояти поверненню хвилі націоналізму, ксенофобії, претензій та забобонів, а також відродження імперських, не тільки російських устремлінь.

Nie ostatni wspólny wiek = [Не останній спільний вік] // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 07.11. (<https://www.rp.pl/Publicystyka/311079925-Nie-ostatni-wspolny-wiek.html>)

НАТО

Оглядач „The Washington Times” Тодд Вуд вважає, що народи колишнього пострадянського простору хоч і заслуговують американської підтримки, США і НАТО, однак не повинні надавати їм ніяких гарантій безпеки. Відповідаючи на питання чому НАТО вселяє Україні надію на те, що вона, в кінцевому рахунку, приєднається до альянсу, автор статті пише, що у Києві лютує корупція, а в самій країні панує егоїстична олігархія, яка робить гроші з обох боків сепаратистського кордону. США, на його думку, можуть допомагати їм у захисті свободи, вони можуть забезпечувати їх обладнанням і продавати зброю, а також займатися іншими формами підтримки. „Однак ставити під загрозу життя американців заради таких країн як Україна чи Грузія – це абсолютна нісенітниця. Досить цим займатися”, – закликає оглядач.

Расширение НАТО неминуемо ведет к войне = [Розширення НАТО неминуче веде до війни] // Вести. – Рига, 2018. – 03.11. (<https://vesti.bb.lv/statija/v-mire/2018/11/03/rasshirenje-nato-neminuemo-vedet-kvoyne>)

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

У першій половині 2018 року Росію відвідали майже 4 млн українців – мова йде про приватні, ділові та туристичні поїздки. Про це свідчать дані ФСБ, з якими ознайомилися „Известия”. У поточному році громадяни України стали частіше приїжджати в сусідню країну, щоб провести тут відпустку. У Верховній Раді „Известиям” заявили, що не дивлячись на спроби української влади розірвати всі відносини з Москвою, українці продовжують відвідувати Росію.

Лару, Дмитрий. С Крещатика на Арбат: миллионы украинцев побывали в РФ за полгода : Несмотря на сложности в отношениях Москвы и Киева, граждане Украины продолжают ездить в Россию = [З Хрещатика на Арбат: мільйони українців побували в РФ за півроку. Незважаючи на складнощі у відносинах Москви і Києва, громадяни України продовжують їздити в Росію] / Д. Лару, А. Забродин // Известия. – М., 2018. – 13.11. (<https://iz.ru/811142/dmitrii-laru-aleksei-zabrodin/s-kreshchatika-na-arbat-milliony-ukraintcev-pobyvali-v-rf-za-polgoda>)

Оглядач коментує зростання напруженості між Росією і Україною навколо Азовського моря, яка закономірно перетворилася на ще одну площадку безперервного конфлікту. Однак, на погляд автора, цей трагічний для обох країн розділ скоро, хоча б частково, завершиться, тому що в 2019 році в Україні пройдуть вибори. Вони принесуть зміни. Але чи на краще, розмірковує автор.

Susova-Salminen, Veronika. Geopolitika Azovskweho moře. Proc a jak se stalo dalsim konfliktnim ohniskem? = [Геополітика Азовського моря. Чому і як вона стала у фокусі чергового зосередження уваги на конфлікті?] / V. Susova-Salminen // Casopis argument. – Praha, 2018. – 09.11. (<http://casopisargument.cz/2018/11/07/geopolitika-azovskeho-more-proc-a-jak-se-stalo-dalsim-konfliktnim-ohniskem/>)

Напередодні Міжнародного дня проти расизму, який відзначається 9 листопада, Московське бюро з прав людини (МБПЧ) заявило про зростання кількості порушень прав росіян і співвітчизників за кордоном. У доповіді МБПЧ зазначено, що конфлікт на південному сході України активно використовується „як привід для посилення тиску на російськомовних за кордоном”. Мовляв, „руській мір” навмисно демонізуватиметься і представляється як „п’ята колона” Москви. При цьому, наголошується в документі, з 2014 року український національний проект явно трансформувався в бік „санації”, тобто зачистки політичного простору країни від тих сил, які „виявилися неготові до нового постмайданного статус-кво”. До політики „санації” МБПЧ віднесло і ситуацію в релігійній сфері України.

Трифонов, Екатерина. Русофобия названа одной из форм расизма : По данным правозащитников, граждане РФ подвергаются за рубежом необоснованной дискриминации = [Русофобія названа однією з форм расизму. За даними правозахисників, громадяни РФ піддаються за кордоном необгрунтованій дискримінації] / Е. Трифонова // Независимая газета. – М., 2018. – 07.11. (http://www.ng.ru/politics/2018-11-07/3_7347_rusofob.html)

Росія погодилася на передачу своїх технологій у Китай. Перший віце-президент Російського союзу інженерів Іван Андрієвський не бачить великих проблем у тому, що українські та російські інженери не будуть разом працювати над проектом. Прямих контактів РФ з Україною, швидше за все, не буде, адже китайці викупили контрольний пакет „Мотор Січ”, тому ризики хоча й існують, але вони невеликі.

Комраков, Анатолий. РФ засекретила условия передачи КНР уникальных технологий : Будущий российско-китайский вертолет уже открыто называют китайским = [РФ засекретила умови передачі КНР унікальних технологій. Майбутній російсько-китайський вертоліт вже відкрито називають китайським] / А. Комраков // Независимая газета. – М., 2018. – 06.11. (http://www.ng.ru/economics/2018-11-06/4_7346_helicopter.html)

Влада України заарештувала в порту Маріуполя ліберійське судно, на борту якого знаходилася продукція металургійного заводу, розташованого на території самопроголошеної ЛНР. Генпрокурор України Юрій Луценко назвав подію „українською відповіддю на російські санкції”. При цьому арештоване судно йшло з вантажем у Бельгію і раніше заходило в російський порт. Через неухильне погіршення відносин між Україною і Росією моряки обох держав виявилися між молотом і ковадлом. Наразі Росія і Україна обмінялися затриманими моряками. До Росії вирушили сім членів екіпажу судна „Норд”, яке було затримане в Азовському морі. Моряків з „Норд” Україна обміняла на екіпаж риболовецького судна „ЯМК-0041” (порт приписки Очаків), яке було затримане російськими прикордонниками.

Украина арестовала груз с судна, следовавшего из России в Бельгию = [Україна заарештувала вантаж з судна, що прямувало з Росії до Бельгії] // День за днем. – Таллин, 2018. – 02.11. (<https://rus.postimees.ee/6443860/ukraina-arestovala-gruz-s-sudna-sledovavshego-iz-rossii-v-belgiyu>)

„Нагнітання ситуації в Азовському морі потрібне Києву, в першу чергу, для залучення уваги Заходу, який втрачає інтерес до української тематики” – це один з висновків, до якого прийшли під час прес-конференції „Азовська криза: крок до великої війни?”, яка відбулася в МІА „Росія сьогодні”. Українські й російські експерти обговорювали причини і можливі наслідки дестабілізації ситуації в Азовському морі і навколо нього. „Ситуація в Азовському морі зараз використовується в Україні для підігрівання піарівського інтересу. З одного боку, майже всі кандидати в Президенти країни виступають з антиросійських позицій. Відповідно, цим вони підігривають антиросійські настрої в суспільстві, що, на їхню думку, допоможе їм посилити електоральну підтримку. З іншого боку, Київ відчуває втрату інтересу до себе з боку міжнародного співтовариства”, – вважає російський політолог Ростислав Іщенко.

Ковалева, Диана. Эксперты: Провокации в Азовском море нужны Киеву для внимания Запада = [Експерти: Провокації в Азовському морі потрібні Києву для уваги Заходу] / Д. Ковалева // Российская газета. – М., 2018. – 01.11. (<https://rg.ru/2018/11/01/eksperty-provokacii-v-azovskom-more-nuzhny-kievu-dlia-vnimaniia-zapada.html>)

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Львівська область сподівається розширити співпрацю з КНР у різних сферах. Про це заявив глава обласної держадміністрації Олег Синютка на зустрічі з представниками китайського бізнесу. О. Синютка зазначив, що Львівська область хоче наростити обсяги поставок своєї продукції на ринок КНР. У першу чергу, мова йде про експорт продуктів харчування. Крім того, за словами чиновника, Львівська область може запропонувати Китаю цілий ряд інвестиційних проєктів. Сторони обговорили можливість залучення китайських туристів на лікувально-оздоровчі курорти Львівської області та перспективи співпраці в культурній, освітній та гастрономічній сферах.

Львовская область Украины хочет расширить сотрудничество с Китаем = [Львівська область України хоче розширити співпрацю з Китаєм] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 15.11. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1116/c31519-9518872.html>)

На Першій Китайській міжнародній імпортній виставці, яка проходила в Шанхаї, кийвський завод „Імпульс”, що спеціалізується на виробництві комплектуючих до протезів нижніх кінцівок, представив свою унікальну розробку – колінні вузли. За словами директора українського держпідприємства В. Луб’янка, ця та інша продукція заводу викликала величезний інтерес. „Ми отримали велику кількість запитів і пропозицій, що стосуються умов поставки наших товарів”, – зазначив він. В. Луб’янка високо оцінив рівень організації ЕКСПО, а також новизну ідеї цієї виставки: в той час, коли всі країни світу намагаються просувати свій експорт, Китай розширює імпорнт.

СІЕ стала важной площадкой для укрепления бизнес-связей между Украиной и КНР – директор Киевского завода „Импульс” В. Лубянка = [СІЕ стала важливим майданчиком для зміцнення бізнес-зв’язків між Україною і КНР – директор Київського заводу „Імпульс” В. Луб’янка] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 11.12. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1112/c31519-9517227.html>)

Автор видання коментує конфлікт України і Узбекистану з приводу того, що Ташкент субсидує своїх автовиробників, завдаючи шкоди українській автомобільній промисловості. З цього приводу в Узбекистані обговорюється введення обмежувальних заходів щодо імпорту з України. А в Україні, на думку автора, всюди бачать „руку Москви” і пов’язують несподівану ворожість Узбекистану по відношенню до України зі зближенням Ташкента з Москвою.

Uzbekistan, Ukraine exchange import ban threats amid trade row = [Узбекистан і Україна погрожують один одному імпортними митами на тлі торгового конфлікту, який розгорається] // EurasiaNet. – New York, 2018. – 06.11. (<https://eurasianet.org/uzbekistan-ukraine-exchange-import-ban-threats-amid-trade-row>)

Перший Китайський міжнародний імпортний ЕКСПО ярмарок стане черговим кроком для зміцнення торгово-економічних зв’язків між Україною та КНР. Про це в Шанхаї заявив перший віце-прем’єр, глава Міністерства економічного розвитку і торгівлі України Степан Кубів. Відзначивши, що Китай є стратегічним партнером

України, С. Кубів, висловив надію, що протягом найближчих п'яти років товарообіг між двома країнами збільшиться до 10 млрд доларів США на рік.

Китайская импортная ярмарка поможет укрепить торгово-экономические связи Украины и КНР – первый вице-премьер = [Китайський імпортний ярмарок допоможе зміцнити торгово-економічні зв'язки України і КНР – перший віце-прем'єр] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 05.11. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1106/c31519-9515350.html>)

В Узбекистані парламент заявив про можливе введення санкцій проти України. Депутати стверджують, що Україна „порушує принципи справедливої конкурентної боротьби”, а саме намагається ввести обмежувальні заходи відносно узбецького експорту, несправедливо звинувачуючи в субсидуванні окремих секторів економіки.

Узбекистан заявил о возможном введении санкций против Украины = [Узбекистан заявив про можливе введення санкцій проти України] // Новости Узбекистана. – Ташкент, 2018. – 05.11. (<https://nuz.uz/ekonomika-i-finansy/36609-uzbekistan-zayavil-o-vozmozhnom-vvedenii-sankciy-protiv-ukrainy.html>)

Місцем проведення першого в історії Форуму регіонів України та Білорусі був обраний Гомель. Ділові переговори принесли в скарбничку взаємовигідних контрактів понад 100 млн доларів. З трибун форуму, в роботі якого взяли участь президенти двох країн, прозвучали і важливі заяви. Як би не складалася світова політична кон'юнктура, Білорусь чітко дотримується стратегії розвитку діалогу з усіма країнами-сусідками. І Україна тут не виняток. За словами аналітика Олександра Шпаковського, Україна переживає вкрай важкий період у своїй історії, перебуваючи у стані громадянського конфлікту, втративши Крим і окремі райони Донецької і Луганської областей. Аналітик наголошує, що, виходячи з невизначеності ситуації, що склалася, вкрай важливо об'єктивно підходити до оцінки становища в Україні й „прагнути зберігати адекватні відносини з південною сусідкою на основі взаємовигідних торгово-економічних контактів”.

Кононович, Евгений. Соседи по дружбе : Как повлияет Форум регионов Беларуси и Украины на отношения между странами = [Сусіди по дружбі. Як вплине Форум регіонів України та Білорусі на відносини між країнами] / Е. Кононович // Советская Белоруссия. – Минск, 2018. – 02.11. (<https://www.sb.by/articles/sosedi-po-druzhbe.html>)

ВІЗОВИЙ РЕЖИМ

Президент України Петро Порошенко підписав закон, що передбачає кримінальну відповідальність за „незаконне перетинання кордонів України”. З точки зору Києва до таких дій відноситься відвідування Криму, а також самопроголошених республік Донбасу, якщо в'їжджати туди з боку Росії. Втім, за час розгляду закону у Верховній Раді, його встигли значно пом'якшити. Тепер кримінальна відповідальність загрожує лише тим, хто в'їжджає „з метою нанесення шкоди інтересам країни”, а не всім громадянам Росії, як в первісній версії.

Кривошеев, Кирилл. За въезд в Крым и Донбасс накажут не всех : Петр Порошенко подписал смягченную версию закона об уголовной ответственности за нарушение границы = [За в'їзд в Крим і на Донбас покарають не всіх. Петро Порошенко

підписав пом'якшену версію закону про кримінальну відповідальність за порушення кордону] / К. Кривошеев, Я. Соколовская // КоммерсантЪ. – М., 2018. – 07.11. (<https://www.kommersant.ru/doc/3793068>)

У Латвії, де спостерігається дефіцит корінного населення, розпалюються неабиякі пристрасті через гастарбайтерів. У країні діє досить жорстке міграційне законодавство, але через відтік співгромадян у Західну Європу, латвійські бізнесмени вимагають дозволити їм ввезення працівників з України. „Зараз основним донором у плані робочих рук є Україна, – визнає голова промислово-будівельного холдингу Олександр Мілов. – Там доступні люди різних професій, від інженерів до робітників”. На початок року в республіці налічувалося 2155 українських гастарбайтерів – але поки це крапля в морі. Сейм нового скликання тільки приступив до роботи, але вже зараз можна сказати, що надій на спрощення правил ввезення гастарбайтерів – небагато. Більшість населення, якщо вірити даним опитувань, не менше 75%, дійсно не бажає бачити чужинців у країні.

Веретенников, Владимир. Латвия должна выбрать – либо негры, либо украинцы = [Латвія повинна вибрати – або негри, або українці] / В. Веретенников // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 02.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/nasha-latvija/2018/11/02/latviya-dolzha-vybrat-libo-negry-libo-ukraincy>)

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Україна випустила єврооблігації на 3 млрд доларів і не заплатила власникові – тобто Росії, за цими облігаціями, які були випущені за британським правом. Питання стало політичним – і тепер перед британською фемідою стоїть дилема: чи пожертвувати репутацією Лондона як світового фінансового центру заради того, щоб завдати шкоди Росії, або все-таки поставити напрацьовану століттями репутацію вище від сьогохвилинних геополітичних інтересів. На думку автора статті, судячи з останніх дій британської влади, можна робити ставку на те, що британська судова система, керуючись виключно русофобськими і геополітичними міркуваннями, дозволить Україні не платити борги. Справа в тому, що Великобританія вже пішла на дії, які знищують репутацію Лондона як надійного фінансового центру, причому це було зроблено в ситуації, де ставки були набагато менше, ніж у випадку з „євробондами Януковича”, а політична зарядженість питання була незначною у порівнянні з напруженням антиросійської проблеми.

Данилов, Иван. Три миллиарда долларов на „Новичок”? Украине позволят не платить по долгам = [Три мільярди доларів на „Новачок”? Україні дозволять не платити борги] / И. Данилов // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 14.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/ekonomika/2018/11/14/tri-milliarda-dollarov-nanovichok-ukraine-pozvolyat-neplatit-podolgam>)

Росія подала до Верховного суду Великобританії апеляцію на рішення Апеляційного суду Англії у справі про відмову України від виплати боргу за євробондами на 3 млрд доларів, випущених у грудні 2013 року. В середньому терміни розгляду справ цієї інстанцією складають близько року, говорить керуючий партнер компанії „УК Право і Бізнес” Олександр Пахомов. „З урахуванням того, що суд першої інстанції підтвердив наявність боргових зобов'язань, а отже, і той факт, що

борг був сформований без порушень, швидше за все, під час відсутності нових фактів, раніше не пред'явлених суду, шанси української сторони можна назвати низькими, – вважає Пахомов. – Але не варто забувати, що цей процес спочатку сильно політизований, на це вказує вже сам факт того, що суд все-таки не відхилив аргумент щодо чинення тиску”.

Зубков, Игорь. К Украине есть вопрос : Спор по долгу Киева дошел до британского Верховного суда = [До України є питання. Суперечка щодо боргу Києва дійшла до британського Верховного суду] / И. Зубков // Российская газета. – М., 2018. – 14.11. (<https://rg.ru/2018/11/14/iuristy-ocenili-perspektivy-rossii-v-spore-s-ukrainoj-po-evrobondam.html>)

Ще кілька років тому Кабмін України зобов'язався підвищити ціни на газ до загальноринкових. І хоча протягом попередніх чотирьох років МВФ закривав очі на те, що Україна не виконує цю вимогу, зараз ситуація зовсім інша. В ході вересневого візиту представників міжнародного кредитора до Києва прем'єру Гройсману дали чітко зрозуміти: або ви підвищуєте ціни, або більше ніяких кредитів. У найближчі п'ять років Україні доведеться віддати за борговими зобов'язаннями майже 33 млрд доларів, а самостійно заробляти гроші, на думку автора статті, країна так і не навчилася. Усвідомлюючи, що держава знаходиться на порозі дефолту, Володимир Гройсман вирішив трохи відстрочити його за рахунок нового траншу від МВФ і погодив підвищення цін на газ для населення на 23% тільки в цьому році.

Лесных, Александр. МВФ морозит Украину. Страна находится на пороге дефолта = [МВФ морозить Україну. Країна знаходиться на порозі дефолту] / А. Лесных // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 14.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/ekonomika/2018/11/14/mvf-morozit-ukrainu-strana-nahoditsya-na-poroge-defolta>)

Національний банк України погодив умови і порядок виходу на український ринок китайської міжнародної платіжної системи UnionPay International (UPI). На початковому етапі UPI надаватиме в Україні послуги еквайрингу, видачі готівки, оплати товарів і послуг за платіжними картками UnionPay. На думку глави НБУ Якова Смоля, присутність UPI на ринку України дозволить прискорити торгово-економічні операції, що проводяться з КНР. Крім того, UPI дасть поштовх до підвищення якості фінансових послуг та розвитку ринку платіжних систем в Україні.

Китайская платежная система UnionPay International выйдет на рынок Украины = [Китайська платіжна система UnionPay International вийде на ринок України] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 13.11. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1114/c31519-9517954.html>)

„ВТБ Україна” з високою ймовірністю може бути визнаний неплатоспроможним, що загрожує відкликанням ліцензії, відзначають експерти. Тим часом в українських Ощадбанку і ПІБі ситуація поки спокійна. Вони не настільки активно згортали бізнес, як ВТБ, і мають запаси ліквідності, вказують експерти. Втім, і вони не безмежні. „Якщо на ринку є інформація про проблеми якогось банку, вона може бути перебільшена в рази, – зазначає виконавчий директор Міжнародного

фонду Блейзера (регіон Україна) Олег Устенко. НБУ поки не бачить приводів для занепокоєння: „Ситуація з ліквідністю ВТБ жодним чином не впливає на стабільність банківського сектора України, оскільки його частка становить 0,6% від чистих активів платоспроможних банків”.

Дементьева, Ксения. ВТБ прощается с Украиной : „Дочка” госбанка теряет платежеспособность = [ВТБ прощается з Україною. „Донька” держбанку втрачає платоспроможність] / К. Дементьева, С. Самусева // Коммерсантъ. – М., 2018. – 08.11. (<https://www.kommersant.ru/doc/3793140>)

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

В Україні відсутні ефективні механізми впливу на реалізацію „Північного потоку – 2”, і при цьому європейські країни мало враховують інтереси Києва, таку думку висловив український експерт у сфері енергетики Дмитро Маруніч. Водночас Маруніч висловив переконання, що українську газотранспортну систему не варто списувати з рахунків. Чинний контракт на транзит російського газу через Україну закінчується в кінці 2019 року. У зв’язку з цим Україна категорично проти прокладки нових газопроводів в обхід її території. Канцлер ФРН Ангела Меркель, зі свого боку, не раз підкреслювала, що Берлін розглядає проект „Північний потік – 2” як комерційний, проте при цьому вона пов’язує його реалізацію із збереженням транзиту російського газу через Україну. Російська сторона також неодноразово заявляла, що цей проект абсолютно конкурентний і не передбачає припинення транзиту газу через Україну.

„Северный поток – 2” не остановит = [„Північний потік – 2” не зупинити] // Вести. – Рига, 2018. – 15.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/ekonomika/2018/11/15/severnyy-potok-2-ne-ostanovit>)

США запевняють, що у них є туз в кишені проти великого розкладу навколо будівництва газопроводу „Північний потік – 2” і вони можуть в будь-який момент пред’явити цілий набір інструментів для зупинки проекту. Але і без санкцій у російських газових проєктів з’являються проблеми. Стало відомо, що швейцарський суд виніс рішення про заборону Nord Stream AG і Nord Stream 2 AG здійснювати будь-які виплати „Газпрому”. Вердикт був прийнятий на вимогу українського „Нафтогазу”, який не залишає спроб отримати з російського газового концерну присуджені їй Стокгольмським арбітражем 2,6 млрд доларів. Що стосується судових суперечок „Газпрому” і „Нафтогазу України”, то ще один учасник будівництва „Північний потік – 2”, найбільша німецька газова і нафтова компанія „Wintershall”, вважає, що на фінансування і терміни реалізації проєкту вони не позначаються. Про це заявив глава компанії Маріо Мерен на брифінгу в Абу-Дабі.

Комраков, Анатолий. США нашли „выключатель” для энергетического экспорта РФ : „Газпром” и без санкций столкнулся с противодействием „Северному потоку – 2” = [США нашли „вимикач” для энергетического экспорта РФ. „Газпром” і без санкцій зіткнувся з протидією „Північному потоку – 2”] / А. Комраков // Независимая газета. – М., 2018. – 13.11. (http://www.ng.ru/economics/2018-11-13/1_7437_usa.html)

Найбільше газодобувне підприємство України „Укргазвидобування” отримало дві нові бурові установки від китайської компанії „Sichuan Honghua Petroleum Equipment”. Верстати вантажопідйомністю 450 тонн було доставлено в Одеський морський порт. Глава правління „Укргазвидобування” Олег Прохоренко заявив, що китайські бурові установки дозволять збільшити видобуток газу в Україні. В цілому китайська компанія повинна поставити „Укргазвидобуванню” 10 верстатів.

Украина получила две буровые установки от китайской компании = [Україна отримала дві бурові установки від китайської компанії] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 13.11. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1114/c31519-9517931.html>)

Споживання природного газу ЄС зростає в середньому на тридцять мільярдів кубометрів на рік. Потужність української ГТС на ділянці європейського кордону – 142,5 мільярда кубометрів, а обох „Північних потоків” 110 мільярдів плюс ще 33 мільярди „Турецького потоку”, з яких половину Туреччина буде залишати для внутрішніх потреб. Нові газопроводи вийдуть на проектну потужність тільки через три-п’ять років і у них є технічний недолік – вони не забезпечені газосховищами. А в Україні вони є, обсяги її ПСГ близько 33 мільярдів кубометрів, які можна використовувати хоч завтра. УГТС здатна самостійно закрити в сумі понад 30% загальноєвропейської потреби газу. Україну, як вважає автор, в особі „Нафтогазу” зовсім не обов’язково примусять до продажу всієї системи: в сучасному світі існує безліч хитромудрих схем введення зовнішнього управління, коли під невсипуцій і пильний контроль беруться ключові (і найприбутковіші) об’єкти, а все інше у вигляді баласту завантажується на плечі місцевих жителів і їх бюджету.

Савчук, Сергей. Украина перейдет под внешнее управление на протяжении следующего года = [Україна перейде під зовнішнє управління протягом наступного року] / С. Савчук // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 12.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/ekonomika/2018/11/12/ukraina-pereydet-pod-vneshnee-upravlenie-na-protvazhenii-sleduyushchego-goda>)

Автор статті вважає, що російські політики регулярно говорять про те, що їх ціни на газ є найдешевшими, але не пояснюють, як вони зробили свої розрахунки, з чого можна зробити висновок, що все це, скоріше, пропагандистські гасла. На думку автора, у Росії нікого не дивує, що „Газпром” призначає Польщі та Україні набагато вищі ціни, ніж Австрії, Німеччині та іншим країнам Західної Європи.

Kublik, Andrzej. Koniec wodzenia za nos przez Gazprom. Nie wiercie tym, którzy mówią, że rosyjski gaz jest zawsze najtańszy = [Кінець лідерства „Газпрому”. Не вірте тим, хто каже, що російський газ завжди найдешевший] / А. Kublik // Gazeta Wyborcza. – Warszawa, 2018. – 09.11. (<http://wyborcza.pl/7,155290,24144670,alternatywa-z-usa-dla-gazpromu.html>)

Глава найбільшого австрійського енергетичного концерну „OMV” Райнер Зеєлов бореться за „Північний потік – 2”, пише „Handelsblatt”. Зеєлов застерігає від експорту дорогого зрідженого природного газу з США. І ситуація, коли весь газ поставляється через Україну, йому не подобається. Він підкреслює, що „Північний потік – 2” як раз для того і потрібен, щоб диверсифікувати поставки.

Siebenhaar, Hans-Peter. OMV-Chef Rainer Seele kämpft um „Nord Stream – 2” = [Шеф концерну OMV Райнер Зеслов бореться за „Північний потік – 2”] / H.-P. Siebenhaar // Handelsblatt. – Berlin, 2018. – 08.11. (<https://www.handelsblatt.com/unternehmen/energie/streit-um-ostsee-gasleitung-omv-chef-rainer-seele-kaempft-um-nord-stream-2/23583934.html?ticket=ST-320607-UZqAyjhANEQt34UG45TN-ap6>)

Міжнародне рейтингове агентство „Fitch Ratings” вважає, що український „Нафтогаз” не зможе стягнути кошти з „Газпрому” в рамках рішення Стокгольмського арбітражу. Про це йдеться в прес-релізі „Fitch” про присвоєння попередніх рейтингів очікуваним євробондам „Нафтогазу”.

Український „Нафтогаз” не зможе обокрасти „Газпром” = [Український „Нафтогаз” не зможе обокрасти „Газпром”] // Вести. – Рига, 2018. – 06.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/ekonomika/2018/11/06/ukrainskiy-naftogaz-ne-smozhet-obokrast-gazprom>)

Український „Нафтогаз” приступив до виконання плану „Б” у зв’язку з будівництвом газопроводу „Північний потік – 2”. Про це заявив директор компанії Юрій Вітренко. „Ми намагаємося компенсувати фінансові збитки. Ми вже ініціювали новий арбітраж, який фактично вже почався, де ми вимагаємо більше 12 млрд доларів, з яких десять – це компенсація за те, що не буде транзиту через територію України після 2019 року”, – сказав Вітренко. Він підкреслив, що це все ж резервний варіант. А план „А” – зберегти транзит.

Україна приступила к плану „Б” по „Северному потоку-2” = [Україна приступила до плану „Б” по „Північному потоку – 2”] // Вести. – Рига, 2018. – 04.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/ekonomika/2018/11/04/ukraina-pristupila-k-planu-b-po-severnomu-potoku-2>)

У Варшаві відбудуться польсько-німецькі міжурядові консультації. На береги Вісли прибувають канцлер ФРН Ангела Меркель і майже весь уряд – 14 міністрів. Головними темами переговорів з прем’єром Польщі Матеушем Моравецьким, як оголошено, стануть двосторонні відносини і співробітництво в рамках ЄС. Як зауважує „Gazeta Wyborcza”, „переговори будуть проходити в тіні суперечки щодо „Північного потоку – 2” і військових репарацій”. Відомо, що Варшава давно заперечує проти „Північного потоку – 2”, висуваючи звинувачення на адресу Росії в газовому шантажі України та Польщі. Отримавши підтримку США в неприйнятті домінування „Газпрому”, польський уряд все ж розчарований тим, що президент США Дональд Трамп не наклав санкції на фірми, в тому числі й німецькі, які є інвесторами проекту.

Мастеров, Валерий. Меркель с кабинетом министров десантируется в Варшаве : Польско-немецкие переговоры пройдут в „газовой атмосфере” = [Меркель з кабінетом міністрів десантується у Варшаві. Польсько-німецькі переговори пройдуть в „газовій атмосфері”] / В. П. Мастеров // Независимая газета. – М., 2018. – 01.11. (http://www.ng.ru/world/2018-11-01/6_7345_germany.html)

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Про те, що далеко не всі українці охоче віддають „борг батьківщині”, першими почали писати російські ЗМІ. Після прес-брифінгу в київській мерії, присвяченого процесу набору поповнення, тему підхопили українські ЗМІ, – стверджує проросійський автор публікації. Незважаючи на те, що до закінчення осіннього призову-2018 ще майже два місяці, журналісти називають його гіршим в історії. Потенційні призовники на телекамеру виступати побоюються, але в соцмережах відверто критикують українську армію за дідівщину, використання строковиків у якості дешевої робочої сили, технічну відсталість, жалюгідне матеріальне забезпечення, злиденне утримання військовослужбовців і мізерні пенсії військових, відсутність престижу солдата в суспільстві та перспектив в майбутньому. Молоді люди не вірять обіцянкам Міноборони не посилати строковиків у зону бойових дій і бояться примусу до підписання довгострокового контракту по закінченню терміну обов’язкової служби, – констатує автор.

Корж, Валентин. Выбор для украинского юноши: косить или не косить? : Военный комиссар Киева заявил об угрозе провала осеннего призыва в армию. А ведь недавно „лишних” даже приходилось отсеивать. = [Вибір для українського юнака: косити чи не косити? Військовий комісар Києва заявив про загрозу провалу осіннього призову до армії. А ще нещодавно „зайвих” навіть доводилося відсіювати] / В. Корж // РОСБАЛТ. – С.Пб., 2018. – 09.11. (<http://www.rosbalt.ru/world/2018/11/09/1745202.html>)

Влада України домовилася з Туреччиною про купівлю безпілотних літальних апаратів „Bayraktar TB2”, здатних нести протитанкові ракети і авіаційні бомби, повідомляє Український військовий портал з посиланням на джерела. Згідно з інформацією, контракт був підписаний під час візиту Петра Порошенка до Стамбулу. За інформацією видання, угода опрацьовувалася близько двох років. Безпілотник був розроблений спеціально для збройних сил Туреччини. У турецькій авіації йому немає аналогів.

Украина закупит у Турции ударные военные беспилотники = [Україна закупить у Туреччині ударні військові безпілотники] // Новое время. – Баку, 2018. – 07.11. (<http://www.novoye-vremya.com/w147987/.../#.W-KdxLhSrKQ>)

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

За інформацією Комітету держконтролю, незаконними поставками протягом двох років займалася група українців і росіян. Плодоовочева продукція купувалася в Польщі і Україні. Потім товар ввозився в Білорусь, на нього оформлялися фіктивні документи, за якими продукція поставлялася в Росію. Порушено кримінальну справу за статтею „незаконна підприємницька діяльність”. За інформацією КДК, керував нелегальним бізнесом громадянин України, який був затриманий і поміщений під варту.

КГК пресек схему поставки санкционной продукции из Польши и Украины в Россию = [КДК припинив схему поставки санкційної продукції з Польщі та України в Росію] // Советская Белоруссия. – Минск, 2018. – 05.11. (<https://www.sb.by/articles/kgk-presek-skhemu-postavki-sanktsionnoy-produktsii-iz-polshi-i-ukrainy-v-rossiyu.html>)

Автор статті, аналізуючи ситуацію в Україні щодо значної кількості авто з латвійськими номерами, підкреслює, що Україна немов магніт, притягує зареєстровані в Латвії транспортні засоби. Будь-яка машина з Європи, яка легально розмитнена, в Україні стає дорожчою на кілька тисяч євро, а з наступного року податковий тягар на автомашини може стати ще важчим. Тому і процвітає, як вважає автор, підпільний бізнес. Оглядач наголошує, що в Україні техогляд проходить не треба, а поліцію, якщо вона „причепиться”, можна зовсім легко підкупити.

Что латвийские номерные знаки делают на Украине? = [Що латвійські номерні знаки роблять в Україні?] // Вести. – Рига, 2018. – 05.11. (<https://vesti.bb.lv/statija/tehno/2018/11/05/hto-latviyskie-nomernye-znaki-delayut-na-ukraine>)

Головний рабин України Моше Асман повідомив, що Національне управління по боротьбі з корупцією встановило прослуховуючі пристрої в найбільшій синагозі Києва. У своєму зверненні рабин стверджує, що прослуховуючі пристрої були виявлені охоронцями синагоги. Рабин додав, що працівники безпеки посольства поставили до відома про те, що відбувається не тільки владу України, а й релевантних осіб в Ізраїлі. У бесіді з ізраїльським порталом „Ynet” прес-секретар Управління по боротьбі з корупцією України Оксана Митницька категорично спростувала твердження про встановлення будь-яких прослуховуючих пристроїв.

Докс, Эдуард. Главный равин Украины обвинил власти в прослушивании синагоги = [Головний рабин України звинуватив владу в прослуховуванні синагоги] / Э. Докс // Вести. – Иерусалим, 2018. – 02.11. (<https://www.vesty.co.il/articles/0,7340,L-5387069,00.html>)

РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Спецслужби Таджикистану заявили, що Україна відпустила з-під варти одного з найнебезпечніших бойовиків терористичного угруповання „Ісламська держава”. Муродалі Халімова, відомого як „Бос”, який був затриманий за запитом Інтерполу в Києві після прильоту з Туреччини. На прохання Генпрокуратури Таджикистану про екстрадицію Халімова, в Києві відповіли відмовою, зокрема аргументувавши свою відмову тим, що „наразі Халімов, за нашими відомостями, перебуває на території самопроголошеної ДНР”.

Власти Киева отказались передать Душанбе Халимова, объявленного в розыск за терроризм = [Влада Києва відмовилася передати Душанбе Халімова, оголошеного в розшук за тероризм] // Новости Узбекистана. – Ташкент, 2018. – 07.11. (<https://nuz.uz/antiterror/366666-vlasti-kieva-otkazalis-peredat-dushanbe-halimova-obyavlenno-go-v-rozysk-za-terrorizm.html>)

Генеральний прокурор України запропонував піти у відставку на тлі зростаючого скандалу щодо вбивства активістки антикорупціонерки Катерини Гандзюк. Критики звинувачують Генерального прокурора України Юрія Луценка та поліцію країни у невдалому розслідуванні.

Olearchyk, Roman. Ukraine faces deepening stand-off over acid attack killing : Chief prosecutor offers to resign as outrage grows over activist Kateryna Handziuk's murder = [Україна зіткнулася з посиленням протестів після смертельної атаки кислотою. Генеральний прокурор пропонує піти у відставку на фоні зростання напруги навколо

вбивства активістки Катерини Гандзюк / R. Olearchuk // *Financial Times*. – London, 2018. – 06.11. (<https://www.ft.com/content/62a16df8-e1c4-11e8-8e70-5e22a430c1ad>)

У Києві українські поліцейські спільно з польськими та грузинськими колегами затримали громадянина Грузії, якого підозрюють у вбивстві жінки в польському місті Лодзь. Про це повідомив заступник голови Національної поліції України В'ячеслав Аброськін. Наразі Генпрокуратура приймає рішення про подальшу екстрадицію підозрюваного в Польщу.

Lodz: Zabojstwo Pauliny D. Obywatel Gruzji zatrzymany na Ukrainie = [Лодзь: вбивство Поліни D. Громадянин Грузії затриманий в Україні] // *Rzeczpospolita*. – Warsaw, 2018. – 01.11. (<https://www.rp.pl/Sluzby-mundurowe/181109993-Lodz-Zabojstwo-Pauliny-D-Obywatel-Gruzji-zatrzymany-na-Ukrainie.html>)

СУСПІЛЬСТВО

Проросійський автор, який живе в Україні, стверджує, що Україну заповнили ломбарди та підпільні казино. Казино, як і інші різновиди азартних ігор, в Україні заборонили в 2009-му. Але не перемогли. Сотні залів ігрових автоматів під виглядом національної лотереї та інтернет-клубів працюють в Кам'янському, як, втім, і по всій країні. „За скромними підрахунками деяких експертів, які, правда, складно перевірити – повз держбюджет проходять від 2 до 10 млрд гривень на рік”, – пише автор.

Корж, Валентин. На Украине требуются „старухи-процентщицы” : Обилие ломбардов и „казино” на родине Леонида Брежнева и в подобных ей провинциальных городах соседней с РФ страны – поражает воображение. = [В Україні потрібні „старі лихварки”. Велика кількість ломбардів та „казино” на батьківщині Леоніда Брежнєва і в подібних провінційних містах сусідньої з РФ країни – вражає уяву] / В. Корж // *РОСБАЛТ*. – С.Пб., 2018. – 09.11. (<http://www.rosbalt.ru/world/2018/11/09/1745421.html>)

Автор на сторінках іспанського видання аналізує ситуацію в Україні щодо військових дій на її території. Зокрема, він зосереджується на проблемі військової підготовки у дитячих таборах ультранационалістів, яку протягом чотирьох років проходять тисячі українських дітей. Автор висловлює занепокоєння з приводу виховання молодого покоління в дусі ненависті до тих, хто на іншій стороні, яке залишиться навіть після закінчення військового протистояння. Оглядач підкреслює, що посилене накачування дітей військовою підготовкою є міною з годинниковим механізмом під майбутнім України.

Bonet, Ethel. Niños de hierro: viaje a los campos donde militarizan a los menores de Ucrania = [Залізні діти: відвідування таборів, де українських підлітків вчать воювати] / E. Bonet // *El Confidencial*. – Madrid, 2018. – 02.11. (https://www.elconfidencial.com/mundo/2018-10-30/ucrania-ninos-campos-entrenamiento-rusia_1637439/)

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ

Український стартап „FoodBIOPack”, створений вченими Сумського аграрного університету, винайшов еко-пакети, які можна їсти, використовуючи в якості прикорму для тварин або добрива. Пакети виготовляються з білка і розплавленого полісахариду і за смаком нагадують локшину. При цьому вони досить міцні –

максимальне навантаження складає 4 кг. Новий винахід спрямований на вирішення проблеми забруднення навколишнього середовища пластиковими відходами: еко-пакет розкладається в землі за 10 днів тоді, як звичайним поліетиленовим мішкам на це потрібно понад 100 років.

Український стартап изобрел съедобные эко-пакеты = [Український стартап винайшов їстівні еко-пакети] // Жэньминь жибао. – Пекин, 18. – 06.11. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1107/c31519-9515784.html>)

ІСТОРІЯ

Соціолог Ігор Мітчкін, єврей за національністю, розповідає про долю єврейського народу на своєму життєвому прикладі. Зокрема, соціолог вважає, що Голодомор – штучний голод, ініційований Сталіним з 1932 по 1933 рр. На його думку, боротьба українського народу за незалежність є не від'єдною від долі євреїв, тому що під час громадянської війни 1917 р. росіяни влаштовували антиєврейські погроми, під час яких постраждало і багато українців.

Mitchnik, Igor. Mein Freund Deutschsein = [Мій німецький друг] / I. Mitchnik // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2018. – 05.11. (<https://www.tagesspiegel.de/kultur/essay-zur-juedischen-identitaet-mein-freund-deutschsein/23356050.html>)

Міф чи реальність? В кінці XIX століття Ілля Рєпін написав картину на сюжет однієї з найбільш цікавих легенд про козаків – як вони писали образливого листа султану Мехмеду IV. Цей лист до сих пір оточений загадками. Автор статті аналізує причини, які підштовхнули козаків до можливого написання такого листа.

Villatoro, Manuel P. La carta más brutal y humillante de los jinetes cosacos al sultán musulmán: „Púdrete” = [Жорстокий і принизливий лист козаків мусульманському султану: „Дійсність”] / M. P. Villatoro // ABC. – Madrid, 2018. – 05.11. (https://www.abc.es/historia/abci-carta-mas-brutal-y-humillante-jinetes-cosacos-sultan-musulman-pudrete-hijo-perra-201811050237_noticia.html)

Мета статті, як вказує автор публікації сербського видання „Danas”, не в тому, щоб виправдати вкрай етноцентричний підхід до опису української історії, а в тому, щоб пояснити: постійна потреба доводити своє етнічне існування викликана тим, що на протязі століть імперська Москва незмінно відмовляла в ньому другому за чисельністю слов'янському народу.

Varga, Boris. Kijevska Rus nije Rusija = [Київська Русь – не Росія] / B. Varga // Danas. – Belgrade, 2018. – 04.11. (<https://www.danas.rs/nedelja/kijevska-rus-nije-rusija/>)

КУЛЬТУРА ТА НАУКА

11-річна Діана Єркін викликала фурор на концерті, присвяченому творчості Стінга. Талановита казахстанка виступила на одній сцені зі світовими зірками і виконала хіт музиканта „Field of Gold” у супроводі симфонічного оркестру. Генеральний продюсер престижної української музичної премії YUNA Павло Шилько, познайомившись з Діаною, запропонував їй виступити на концерті My Sting tribute show. Єркін охоче погодилася і стала наймолодшою артисткою яскравого

міжнародного шоу. Діану тепло зустріла місцева публіка, і додому з України дівчинка повернулася в прекрасному настрої.

Аладьина, Татьяна. Диана Еркін произвела фурор на концерте, посвященном Стингу = [Діана Єркін викликала фурор на концерті, присвяченому Стінгу] / Т. Аладьина // Экспресс К. – Астана, 2018. – 08.11. (https://express.kz/news/predstavlenie/diana_erkyn_proizvела_furor_na_kontserte_posvyashchennom_stingu-131774?sphrase_id=3170786)

У празькому районі Вршовіце на вулиці „Українська” відкрито міст імені Василя Макухи, українського дисидента. На відкритті був присутній посол України в Чехії Євген Перебийніс. Рішення про присвоєння пішохідному мосту імені Макухи прийняла мерія Праги. У 1968 р. Василь Макух здійснив у Києві акт самоспалення на знак протесту проти тоталітарної системи, русифікації та введення військ Варшавського договору до Чехословаччини.

В Праге открыли мост, названный в честь украинца Макуха = [У Празі відкрили міст, названий на честь українця Макухи] // Пражский экспресс. – Прага, 2018. – 06.11. (<https://www.prague-express.cz/politics/69657-v-prage-otkryli-most-nazvannyj-v-chest-ukraintsamakukha>)

МЗС України розгорнуло кампанію, метою якої є заохотити іноземні ЗМІ писати в англійській мові замість „Kiev” „Kyiv”. Німецький блогер аналізує мотиви, якими керується влада країни, при цьому підкреслює, що звука, який повинен бути відтворений через букву „у”, в англійській мові взагалі не існує, і слово „Kyiv” багато хто просто не зможе прочитати.

Trubetskoy, Denis. Kyiv statt Kiev = [Kyiv замість Kiev] / D. Trubetskoy // Mitteldeutscher Rundfunk. – 03.11.2018. (<https://www.mdr.de/heute-im-osten/ostblogger/kyiv-not-kiev-kiew-auf-ukrainisch-100.html>)

Посольство США в Україні оголосило програму грантів у галузі культури. Загальна сума складе 200 тис. доларів. Всі проекти повинні бути спрямовані на популяризацію американської культури в Україні або освітлення американо-українського співробітництва в галузі культури і мистецтва. Вітається участь американських експертів або діячів мистецтва. У тексті документа говориться, що перевага надається проектам з освітнім елементом, особливо спрямованим на роботу з малозабезпеченими групами населення.

США выделяют Украине гранты на популяризацию американской культуры = [США виділять Україні гранти на популяризацію американської культури] // Известия. – М., 2018. – 02.11. (<https://iz.ru/807960/2018-11-02/ssha-vydeliat-ukraine-granty-na-popularizatsiiu-amerikanskoi-kultury>)

РЕЛІГІЯ

Президент України Петро Порошенко обговорив питання автокефалії з трьома ієрархами Української православної церкви за закритими дверима. На думку експертів, Порошенко планував змусити тих єпископів, хто вагається відкрито

заявити про свою готовність вийти з УПЦ і взяти участь в Об'єднавчому соборі церков. Однак УПЦ МП не тільки не зустрілася з Президентом, а й прийняла заяву про свою відмову брати участь в процесах по автокефалії. Журналісти відзначають, що тепер і сам Об'єднавчий собор знаходиться під загрозою зриву. У разі якщо Собор відбудеться, то тут є кілька варіантів розвитку подій. По-перше, як запропонував Філарет, в Україні можуть об'єднати дві невизнані церкви на чолі з предстоятелем Київського патріархату. Головною складністю такого злиття стане те, що дану структуру не визнає жодна церква в світі. Другий варіант – заснувати абсолютно нову церкву на чолі з надісланим від Вселенського патріархату священником. Але в такому випадку може бути отримана відмова приєднуватися до неї з боку УПЦ КП і Філарета.

Украинские СМИ рассказали детали тайной встречи Порошенко с иерархами УПЦ = [Українські ЗМІ розповіли деталі таємної зустрічі Порошенка з ієрархами УПЦ] // Известия. – М., 2018. – 14.11. (<https://iz.ru/812273/2018-11-14/ukrainskie-smi-rasskazali-detali-tainoi-vstrechi-poroshenko-s-ierarkhami-upc>)

Протокол зустрічі глави держави з ієрархами в Києво-Печерській лаврі був заздалегідь обговорений. Синод – засідання „президії” УПЦ МП, за задумом архієреїв, повинен був перерости в Архієрейський собор, що і сталося. Ієрархів сповістили, що Порошенко чекає їх в „Українському домі”, на своїй прес-конференції. „Від заздалегідь обумовленої зустрічі Президент відмовився”, – йдеться у заяві Собору. „Влада, можновладці та зарубіжні церковники намагаються втягнути церкву в політичні ігри, – сказав митрополит Онуфрій, відкриваючи Синод. – Наше завдання полягає в тому, щоб ми зберегли чистоту православної віри, вірність Христу. Собор єпископів УПЦ-МП підтверджує свою готовність зустрітися з Порошенком, „але на церковній території”, заявляють ієрархи.

Приймак, Артур. Петр Порошенко проигнорировал украинскую церковь : Обществу „промосковских” иерархов президент предпочел свою пресс-конференцию = [Петро Порошенко проігнорував українську церкву. Замість зустрічі з „промосковськими” ієрархами Президент віддав перевагу своїй прес-конференції] / А. Приймак // Независимая газета. – М., 2018. – 13.11. (http://www.ng.ru/faith/2018-11-13/1_7437_president.html)

Установчий Собор майбутньої церкви може відбутися в Києві вже у кінці листопада. Однак єпископ Харківський і Полтавський УАПЦ Афанасій (Шкурупій) в інтерв'ю телеканалу ZIK заявив, що переговорна комісія, яка формує порядок Собору, поки не провела жодного засідання, і розраховувати на його швидке скликання не варто.

Скрыльников, Павел. В Украине под угрозой объединительный собор, а в России – светское государство : Неделя в обществе = [В Україні під загрозою об'єднавчий собор, а в Росії – світська держава : Тиждень в суспільстві] / П. Скрыльников // Независимая газета. – М., 2018. – 11.11. (http://www.ng.ru/week/2018-11-11/8_7349_society.html)

Журналістка розповідає про справжні причини незалежності Української православної церкви, яка більше трьох століть перебувала у віданні Московського патріархату. Йдеться про тисячолітню релігію, але в даній ситуації тут замішана політика і геополітика, а не теологія. І патріарх Філарет не приховує цього, а навпаки, на думку автора, насолоджується своєю помстою.

Kauffmann, Sylvie. Schisme orthodoxe: „C'est de politique qu'il s'agit ici, voire de géopolitique” = [Розкол православ'я: „За цим стоїть і політика, і геополітика”] / S. Kauffmann // Le Monde. – Paris, 2018. – 07.11. (https://www.lemonde.fr/idees/article/2018/11/07/schisme-orthodoxe-c-est-de-politique-qu-il-s-agit-ici-voire-de-geopolitique_5379890_3232.html)

Оглядач вважає, що наразі Росія оплакує нову рану з приводу приїзду Константинопольського Вселенського Патріарха в Україну з метою надати незалежність її церкві від Москви. Хоча православна церква децентралізована, і не існує жодної вищої влади, Вселенський Патріарх Варфоломій має певне духовне керівництво, тому його позиція має значення. Його рішення нанесло удару по пануванню Росії в Україні та в довгостроковій битві між Києвом та Москвою. У відповідь РПЦ закликала православні церкви від'єднатися від Константинополя. Багато хто в православному світі були захоплені війною патріархів – російського Кирила, Константинопольського Варфоломія та українського Філарета. Це влада над близько 300 мільйонів православних християн, але вона також глибоко політична, вважає авторка.

Khalaf, Roula. A political power struggle for the soul of the Orthodox church : The war of the patriarchs in Russia, Ukraine and Istanbul is about more than religion = [Політична боротьба влади за душу православної церкви. Війна патріархів у Росії, Україні та Стамбулі – це більше, ніж релігія] / R. Khalaf // Financial Times. – London, 2018. – 06.11. (<https://www.ft.com/content/9e37e704-e0fa-11e8-8e70-5e22a430c1ad>)

Церковний розкол між РПЦ і Константинополем змусив Московський патріархат ще більшою мірою, ніж раніше, співвідносити власні дії в країнах своєю „канонічною відповідальністю” з внутрішньополітичною ситуацією і положенням національної церкви. Фактично українська криза змушує керівництво РПЦ займати збалансовану позицію, прямо не підтримувати проросійських політиків за кордоном або принаймні робити це обережно. Ситуація зі скасуванням візиту патріарха Кирила до Молдови показує, наскільки серйозно тінь українського сценарію падає на національні церкви в складі РПЦ, створюючи нові інтригуючі поєднання обставин.

Лункин, Роман. Молдавский треугольник : Отменив визит патриарха Кирилла в Молдавию, РПЦ решила не обострять внутривосточную борьбу в этой стране = [Молдавський трикутник. Скасувавши візит патріарха Кирила до Молдови, РПЦ вирішила не загострювати внутрішньополітичну боротьбу в цій країні] / Р. Лункин // Независимая газета. – М., 2018. – 06.11. (http://www.ng.ru/ng_religii/2018-11-06/11_453_moldova.html)

Президент України Петро Порошенко і Константинопольський (Вселенський) патріарх Варфоломей підписали угоду про взаємодію та співробітництво.

Константинополь попри те, що спікери РПЦ у Москві відчайдушно намагалися вселити всім думку, що ні під яким зобов'язанням Варфоломей не підписався. „Останні кроки і рішення патріарха Варфоломія, включаючи підписання сьогоднішньої угоди, лежать поза канонічного поля, а знаходяться виключно в політичній площині. Виконуючи замовлення з-за океану, спрямоване на ослаблення і розчленування єдиної Російської церкви, патріарх Варфоломій поспішає виконати це замовлення, поки не змінилася політична кон'юнктура і поки при владі в Україні перебуває нинішній Президент”, – заявив в той же день голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків РПЦ митрополит Іларіон (Алфєєв).

Мельников, Андрей. Подписался ли патриарх Варфоломей под украинской автокефалией : В Москве оценивают конкордат между Киевом и Константинополем = [Чи підписався патріарх Варфоломій під українською автокефалією. У Москві оцінюють конкордат між Києвом і Константинополем] / А. Мельников // Независимая газета. – М., 2018. – 06.11. (http://www.ng.ru/ng_religii/2018-11-06/11_453_ukraine.html)

Глибокі протиріччя між церквами в Україні і в Росії відображають конфлікт між цими двома країнами. Війна, яку веде Росія, розділила християн. Тепер російським православним священикам заборонено молитися разом з представниками Константинопольського патріархату, Патріархом Варфоломієм, і росіяни більше не хочуть брати участь в роботі теологічних і координаційних органів, очолюваних Константинопольським патріархом.

Jandourek, Jan. Ukrajinska ortodoxni cirkev se oddelila od ruske. Politicky je to porazka Kremli = [Українська православна церква відділяється від РПЦ. Політично – це поразка Кремля] / J. Jandourek // Reflex. – Prague, 2018. – 05.11. (<https://www.reflex.cz/clanek/analyza/90957/ukrajinska-ortodoxni-cirkev-se-oddelila-od-ruske-politicky-je-to-porazka-kremlu.html>)

Президент України Петро Порошенко і Константинопольський (Вселенський) патріарх Варфоломій підписали угоду про взаємодію та співробітництво. Константинополь легалізував дві „розкольницькі” православні юрисдикції в Україні, а Московський патріархат розірвав євхаристійне спілкування з Константинопольським патріархатом. З тих пір офіційні представники РПЦ регулярно викривають Константинополь в неканонічних діях. У відповідь Вселенський патріархат підбирається до самих основ Російської церкви. Представник Константинопольського патріархату при Всесвітній раді церков архієпископ Іов (Геча), що походить з родини українських емігрантів у Канаді, пригрозив РПЦ, що Константинополь може позбавити легітимності сам Московський патріархат.

Мельников, Андрей. Константинополь захлопывает дверь перед Москвой : Соглашение Петра Порошенко и патриарха Варфоломея завершает процесс подготовки украинской автокефалии = [Константинополь зачинив двері перед Москвою. Угода Петра Порошенка і патріарха Варфоломія завершує процес підготовки української автокефалії] / А. Мельников // Независимая газета. – М., 2018. – 03.11. (http://www.ng.ru/ng_religii/2018-11-03/100_031118_bartholomew.html)

Митрополит Кишинівський і всієї Молдови Володимир різко засудив рішення Вселенського Патріархату в Константинополі вивести Київську митрополію з-під впливу Російської православної церкви і почати процес надання автокефалії Українській церкві. Глава Молдовської Митрополії, який підкоряється Російській православної церкві, шкодує щодо ситуації, що склалася, завдає шкоди православ'ю в цілому.

Митрополит Владимир выступил с критикой в адрес Вселенского Патриархата = [Митрополит Володимир виступив з критикою на адресу Вселенського Патріархату] // Независимая Молдова. – Кишинев, 2018. – 03.11. (<https://noi.md/ru/obshhestvo/mitropolit-vladimir-vystupil-s-kritikoj-v-adres-vselenского-patriarhata>)

Газета „Neue Zürcher Zeitung” знайомить читачів з результатами опитування, проведеного американським дослідницьким центром. У центрі дослідження – ставлення до релігійних і сексуальних меншин, а також зв'язок між релігією і національною ідентичністю в 34 країнах. Опитування показало, що Європа – континент розколотого менталітету. Про що, зокрема свідчить шовінізм бідних і багатих у конфлікті між Російською православною церквою та Українською православною церквою. У центрі виявилися „не релігійні питання, а прагнення до національної самостійності”, – підкреслює автор.

Ernst, Andreas. Ost und West sind in Europa zwei unterschiedliche Wertegemeinschaften = [Схід і Захід в Європі – дві різні системи цінностей] / A. Ernst // Neue Zürcher Zeitung. – Bern, 2018. – 02.11. (<https://www.nzz.ch/international/ost-und-west-sind-in-europa-zwei-unterschiedliche-wertegemeinschaften-ld.1432666>)

Про позицію Константинополя щодо нинішнього стану православної церкви в Україні і її майбутнього Бі-бі-сі розповів впливовий архієрей Константинопольської церкви, представник Вселенського патріархату при Всесвітній раді церков, доктор богослов'я, який давно і глибоко займається українською проблематикою, архієпископ Телміській Іов (Геча). Незважаючи на те, що владика Іов не наважується спрогнозувати точну дату видання „українського томосу”, на його думку, набуття самостійності українською церквою не приведе ні до розколу в світовому православ'ї, ні до спалаху релігійної напруженості в Україні. Своїх же „побратимів” з Російської церкви він закликає повернутися до єднання із Вселенським патріархатом і перестати погрожувати розколом в православ'ї.

Константинополь: Московского патриархата на Украине больше нет = [Константинополь: Московського патріархату в Україні більше немає] // День за днем. – Таллінн, 2018. – 02.11. (<https://rus.postimees.ee/6444132/konstantinopol-moskovskogo-patriarhata-na-ukraine-bolshe-net>)

Автор статті на сторінках „La Nación” аналізує релігійну напругу між Росією і Україною щодо церковного розколу, викликаного політичним конфліктом між двома країнами. Журналіст вважає, що в Україна вже відкрито заявляє про можливість вступу в НАТО, щоб убезпечити себе від Росії. Адже відомо, що для Росії вступ

України в НАТО однозначно стане актом агресії, зважаючи на слова Володимира Путіна.

Cárdenas, Emilio. El conflicto entre Rusia y Ucrania divide a la Iglesia Ortodoxa = [Конфлікт між Росією і Україною розділяє православну церкву] / E. Cárdenas // La Nación. – Buenos Aires, 2018. – 01.11. (<https://www.lanacion.com.ar/2187438-el-conflicto-rusia-ucrania-divide-iglesia-ortodoxa>)

Московський Синод перервав євхаристійне спілкування з Константинополем. Невдоволення Москви викликало рішення Константинопольського патріархату дати томос про автокефалію українській православній церкві. Автор статті поговорив про конфлікт РПЦ між Константинопольською церквою навколо України з дияконом Російського Екзархату Константинопольського патріархату в Західній Європі та викладачем Візантійської історії Хайфського університету Олександром Занемонцем.

Забурдаєва, Марія. Диакон: ничто не свидетельствует о расколе православного мира, кроме российских СМИ = [Диякон: ніщо не свідчить про розкол православного світу, крім російських ЗМІ] / М. Забурдаєва // День за днем. – Таллінн, 2018. – 01.11. (<https://rus.postimees.ee/6442412/diakon-nichto-ne-svidetelstvuet-o-raskole-pravoslavnogo-mira-krome-rossijskih-smi>)

XXII Всесвітній російський народний собор (ВРНС), що відзначає 25-річчя, відвідав президент Володимир Путін. „Тільки єдине згуртоване суспільство здатне протистояти зовнішньому тиску, – сказав Путін у вітальному слові. – ...Не можна людей примусити йти проти своєї віри, своїх традицій, сімейного родоводу, проти правди і справедливості”. Путін жодного разу не вимовив слово „Україна”, проте було зрозуміло, що мова йде про церковний поділ і політичні процеси в цій країні. ВРНС президент назвав носієм споконвічних традицій, таких як „соборний розум” народу. Напередодні відкриття ВРНС патріарх Кирило брав участь у фестивалі православних ЗМІ „Віра і слово”, де сказав: „В Україні реалізується глобальне замовлення на знищення Російської православної церкви...”.

Мельников, Андрей. Владимир Путин присоединился к соборному разуму : Президент поддержал церковь в противостоянии „безликим протекторатам” = [Володимир Путін присєднався до соборного розуму. Президент підтримав церкву в протистоянні „безликим протекторатам”] / А. Мельников, А. Приймак // Независимая газета. – М., 2018. – 01.11. (http://www.ng.ru/faith/2018-11-01/3_7345_sobor.html)

СВОБОДА СЛОВА

Акція солідарності з керівником порталу „РІА Новини – Україна” Кирилом Вишинським, який майже півроку перебуває за ґратами „за надуманим звинуваченням у державній зраді”, пройшла біля посольства України в центрі Москви. У маніфестації під девізом „Справа шита білими нитками” взяли участь близько 100 осіб – відомі журналісти, депутати Держдуми, правозахисники, друзі і колеги Вишинського.

Акція солидарности с Кириллом Вышинским прошла у посольства Украины в Москве = [Акція солідарності з Кирилом Вишинським пройшла біля посольства України в Москві] // Спутник Армении. – Ереван, 2018. – 02.11.

<https://ru.armeniasputnik.am/world/20181102/15457396/akciya-solidarnosti-kirill-vyshinski-proshla-posolstva-ukrainy-moskve.html>

Представник ОБСЄ з питань свободи ЗМІ Арлем Дезір висловив розчарування щодо рішення українського суду про продовження арешту головного редактора агентства „РІА Новини – Україна” Кирила Вишинського і закликав владу країни звільнити журналіста.

ОБСЕ вновь призвала власти Украины освободить Вышинского = [ОБСЄ знову закликала владу України звільнити Вишинського] // Новое время. – Баку, 2018. – 01.11. (http://www.novoye-vremya.com/w147475/.../#.W9_aLhSrKQ)

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Польська прокуратура почала перевірку комп'ютерної гри „Ціна свободи”. За її сценарієм дія відбувається в Освенцімі – нацистському таборі смерті Аушвіц-Біркенау, геймерам пропонується відчувати себе наглядачами. Гра розроблялася українською компанією, але у Варшаві побачили руку Москви. Один з розробників „Ціни свободи”, Дмитро Дибін з Одеси, заперечує зв'язок з Росією і наполягає на тому, що гру розробляли українці.

Лисицын, Антон. На Украине анонсировали игру про концлагерь. Поляки обвинили... Москву = [В Україні анонсували гру про концтабір. Поляки звинуватили... Москву] / А. Лисицын // Новости Узбекистана. – Ташкент, 2018. – 07.11. (<https://nuz.uz/k-velikoy-pobede/36667-na-ukraine-anonsirovali-igru-pro-konclager-polyaki-obvinili-moskvu.html>)

Автор статті, доктор наук Б. Ністад вважає, що в Україні відбуваються події, які „шокують” світову спільноту. До таких подій автор відносить „марші нацистів, знищення радянських пам'ятників і напад на опозиційних політиків, які стали звичайною справою”. Автор статті критикує комп'ютерну гру „Ціна свободи”, розроблену українськими фахівцями. За її сценарієм дія відбувається в Освенцімі – нацистському таборі смерті Аушвіц-Біркенау, геймерам пропонується відчувати себе наглядачами. За словами Б. Ністада, „комп'ютерна гра – симулятор фашистського концтабору, де гравець відправляє в'язнів у газові камери, – подія надзвичайна навіть для цієї країни”.

Nistad, Bjorn. Siste nytt fra Ukraina: dataspill om Auschwitz = [Останні новини з України: комп'ютерна гра про Освенцім] / B. Nistad // Steigan blogge. – Oslo, 2018. – 02.11. (<https://steigan.no/2018/11/siste-nytt-fra-ukraina-dataspill-om-auschwitz/>)

Про те, як в Україні борються з російським впливом розповідає словацькому виданню „DenníkN” один із засновників українського порталу „Stopfake.org”, який, на думку автора, активно намагається дискредитувати російські ЗМІ. У статті наголошується, що „брехня українських і західних ЗМІ повністю проходить повз їхню увагу, адже портал представлений як незалежний, проте відомо, що він пов'язаний з Держдепом США і субсидується американськими та британськими спонсорами”.

Kacmar, Rastislav. Blokuju media a vyvracaju hoaxy. Ako Ukrajina bojuje proti ruskej propagande = [Вони блокують ЗМІ та спростовують брехню. Як Україна бореться з російською пропагандою] / R. Kacmar // DennikN. – Bratislava, 2018. – 06.11. (<https://dennikn.sk/1273900/blokuju-media-a-vyvracaju-hoaxy-ako-ukrajina-bojuje-proti-ruskej-propagande/?ref=list>)

Головну редакторку видання „Vogue” Ольгу Сушко вже неодноразово ловили на плагиаті. Наразі О. Сушко звинуватили в тому, що її вступна колонка для червневого номера „Vogue” майже повністю повторювала лист редактора Шахри Амірханової, написаний у 2006 році для російської версії глянцевого журналу „Harper’s Bazaar”. На період розслідування Ольга Сушко буде відсторонена від посади головного редактора журналу „Vogue”, йдеться в спільній заяві „Conde Nast” і компанії „Медіа Група Україна”.

Mandel, Andrzej. Naczelna ukraïnskiego „Voguea” zawieszona za plagiat = [Головного редактора видання „Vogue” звинуватили в плагиаті] / A. Mandel // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 02.11. (<https://www.rp.pl/Media-i-internet/181109928-Naczelna-ukraïnskiego-Voguea-zawieszona-za-plagiat.html>)

СПОРТ

Українська тенісистка Еліна Світоліна, яка родом з Одеси, перемогла на підсумковому турнірі WTA, що пройшов у Сінгапурі. У фіналі завершального турніру сезону, в якому брали участь вісім кращих тенісисток за підсумками року, спортсменка обіграла в трьох сетах американку Слоан Стівенс.

Rawa, Krzysztof. Elina Switolina, princessa z Odessy = [Еліна Світоліна, принцеса з Одеси] / K. Rawa // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 02.11. (<https://www.rp.pl/Tenis/311019957-Elina-Switolina-princessa-z-Odessa.html&cid=44&template=restricted>)

Дворазова чемпіонка світу американська скелетоністка Кеті Юлендер, яка взяла участь в антидопінговому саміті в Білому домі, розповіла про своє ставлення до допінгового скандалу навколо Олімпіади 2014 року в Сочі. „Росія не тільки псує Олімпійські ігри, а й має колосальний вплив у політичному світі. Думаю, у всій ситуації мене найбільше бентежить те, що Ігри в Сочі не були Олімпіадою. Це було шоу Путіна, так мені здається. Він використовував Олімпіаду для підняття духу народу, щоб отримати нові сили і вторгнутися в Україну...”, – цитує Кеті Юлендер видання.

Американская скелетонистка: Игры в Сочи – шоу Путина, подготовка для вторжения на Украину. Меня тошнит от этого = [Американська скелетоністка: Ігри в Сочі – шоу Путіна, підготовка для вторгнення в Україну. Мене нудить від цього] // День за днем. – Таллінн, 2018. – 02.11. (<https://rus.postimees.ee/6444288/amerikanskaya-skeletonistka-igry-v-sochi-shou-putina-podgotovka-dlya-vtorzheniya-na-ukrainu-menya-toshnit-ot-etogo>)

ТУРИЗМ

Латвійська авіакомпанія „AirBaltic” починає прямі польоти за маршрутом між Ригою та Львовом, повідомили представники авіакомпанії. Львів долучиться до Києва і Одеси та стане вже третім пунктом призначення „AirBaltic” в Україні.

AirBaltic открыває маршрут из Риги во Львов = [AirBaltic відкриває маршрут з Риги до Львова] // Вести. – Рига, 2018. – 02.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/ekonomika/2018/11/02/airbaltic-otkryvaet-marshrut-iz-rigi-vo-lvov>)

Уже місяць курсує поїзд, який з’єднує чотири столиці – Київ, Мінськ, Вільнюс і Ригу. Саме час, на думку автора статті, підбити перші підсумки. Більшість пасажирів (80-90%) їдуть саме від Києва до Риги і назад. На маршруті „Львівська залізниця – Карго” порівняно невеликий пасажиропотік пояснює тим, що поїзд зробив лише 4 рейси так, як ходить тільки раз на тиждень, і ще необхідно активно інформувати потенційних пасажирів. У поїзді немає в складі вагона-ресторану – за харчування відповідає саме українська сторона, її провідники намагаються продати пасажирам чай і сухий пайок.

Фальков, Вадим. Поезд Киев – Рига привозит в Латвию на 100 человек больше, чем увозит = [Поїзд Київ – Рига привозить в Латвію на 100 осіб більше, ніж відвозить] / В. Фальков // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 02.11. (<http://www.bb.lv/rinki-i-kompanii/item/9167235-poezd-kiev-riga-privozit-v-latviyu-na-100-chelovek-bolshe-chem-uvozit>)

КІБЕРТЕРОРИЗМ

Іспанія і Росія розвиватимуть співробітництво в боротьбі з поширенням дезінформації, хоча саме в цьому звинувачують Москву більшість західних країн. Такою стала головна домовленість, якої досягли міністри закордонних справ Іспанії та Росії, Жозеп Боррель і Сергій Лавров, у ході офіційної зустрічі в Мадриді. Останній офіційний візит Лаврова до Іспанії відбувся в березні 2014 року, в розпал кризи в Україні. Хоча Іспанія завжди виступала за дружні стосунки з головною країною Східної Європи, російське вторгнення на Кримський півострів перервало майже всі зв’язки між Москвою і ЄС, в тому числі, й зв’язок з Іспанією. Твердження про підтримку Росією каталонських сепаратистів у електронних ЗМІ та соціальних мережах ще більше погіршили становище.

Abellán, Lucía. España y Rusia pactan un foro de ciberseguridad contra la desinformación = [Іспанія і Росія домовилися про створення групи кібербезпеки по боротьбі з дезінформацією] / L. Abellán // El País. – Madrid, 2018. – 06.11. (https://elpais.com/politica/2018/11/06/actualidad/1541514798_739002.html)

В інтернеті у вільному доступі викладена інформація про 257 тис. користувачів „Фейсбук”. Хакери, які стоять за витоком, стверджують, що всього у них є дані про 120 млн чоловік. Найактивніше представлена Україна, уточнює глава служби забезпечення безпеки „Digital Shadows” Річард Голд: 47 тис. користувачів. Росію як країну проживання вказали 12 тис. чоловік. Приблизно такі ж результати показав аналіз змісту порталу „Fbserver”, виконаний для Бі-бі-сі російською „Social Data Hub”, яку „Facebook” звинуватив у нелегальному зборі даних про користувачів соцмережі.

Хакеры раскрыли данные 257 тысяч пользователей Facebook. Следы ведут в Россию = [Хакери розкрили дані 257 тисяч користувачів Facebook. Сліди ведуть в Росію] // День за днем. – Таллінн, 2018. – 02.11. (<https://rus.postimees.ee/6443825/hakery-raskryli-dannye-257-tysyach-polzovateley-facebook-sledy-vedut-v-rossiyu>)

НОВИНИ ЗІ СТАНУ СЕПАРАТИСТІВ

Вибори на Донбасі критикує влада у Києві та міжнародне співтовариство. Уряд України вважає, що голосування буде недійсним та незаконним, – пише автор публікації. Міністр закордонних справ України Павло Клімкін закликав бойкотувати вибори. На його думку, це злочин проти України та проти міжнародного права. Він оголосив, що Росія отримає за це нові санкції. Українці очікують реакції у цьому питанні від ООН, Європейського Союзу та США.

Malinowski, Przemysław. Separatysty organizują wybory w Donbasie. Kijów odrzuca : W Donbasie odbędą się dziś wybory organizowane przez separatystów wspieranych przez Rosję. = [Сепаратисти організують вибори на Донбасі. Київ проти. На Донбасі відбудуться вибори, організовані сепаратистами, яких підтримує Росія] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 11.11. (<https://www.rp.pl/Polityka/181119958-Separatysty-organizuja-wybory-w-Donbasie-Kijow-odrzuca.html>)

Проведення виборів у двох самопроголошених республіках Східної України, що з точки зору Києва, є незаконною спробою сепаратистів, за підтримки російської сторони, узаконити їх чотирирічну окупацію, – пише автор публікації. Опитування в так званій ДНР та сусідньому Луганську відбувається в той час, як президент Росії Володимир Путін та інші світові лідери, у тому числі Дональд Трамп, відвідують Пам'ятну службу в Парижі, присвячену 100-річчю закінчення Першої світової війни. Попередньо відомо, що ватажки самопроголошених республік будуть „переобрані”. Міністри закордонних справ ЄС могли б обговорити можливі додаткові санкції щодо Росії за втручання у справи України, підкреслює автор.

Olearchyk, Roman. Breakaway Ukraine republics vote for new leaders : Poll condemned as illegal attempt by Russia-backed separatists to legitimise occupation = [Відколені від України республіки голосують за нових ватажків. Голосування засуджене як незаконні спроби сепаратистів, підтриманих Росією, легітимації окупації] / R. Olearchyk // Financial Times. – London, 2018. – 11.11. (<https://www.ft.com/content/a292087e-e43e-11e8-a6e5-792428919cee>)

КРИТИКА ВЛАДНИХ СТРУКТУР УКРАЇНИ

Президент України Петро Порошенко заявив, що дії Росії в Азовському морі націлені на відпрацювання блокади портів іноземних держав. Петро Порошенко особливо акцентував увагу на тому, що технологія блокади буде застосовуватися „не тільки по відношенню до українців”. Тобто мова йде про спробу залучити на свою сторону країни Заходу. Заява Порошенка двояка, вважає автор. З одного боку, Україна створює в Азовському морі нову військово-морську базу і проводить в регіоні масштабні навчання з „відбиття агресії Росії”, з іншого – звинувачує Москву в тому, що Азовське море активно насичується військовими кораблями РФ.

Рискин, Андрей. Порошенко обвинил Россию в блокаде украинских портов в Азовском море = [Порошенко звинуватив Росію в блокаді українських портів у

Азовському морі] / А. Рускин // Независимая газета. – М., 2018. – 07.11. (http://www.ng.ru/columnist/2018-11-07/100_kolonka071118.html)

Німецький журналіст розбирається в тому, наскільки проект українського закону про мову, представлений парламентом країни, відповідає сучасним реаліям і потребам суспільства. Він зазначає, що якщо закон приймуть в нинішньому вигляді, то неминуче витіснення російської мови з публічного простору, натомість „російська мова є рідною для 40% жителів України”, підкреслює автор.

Kellermann, Florian. Ukrainisches Sprachengesetz Russisch soll Ausnahme werden = [Російська мова повинна стати винятком в українському законі про мову] / F. Kellermann // Deutschlandfunk. – Berlin, 2018. – 01.11. (https://www.deutschlandfunk.de/ukrainisches-sprachengesetz-russisch-soll-ausnahme-werden.795.de.html?dram:article_id=431300)

Автор молдовського видання аналізує ситуацію, яка мала місце під час зустрічі канцлера ФРН Ангели Меркель та Президента України Петра Порошенка. Автор критично ставиться до жесту Президента України, який подарував А. Меркель квіти, тим самим повторивши жест президента Росії під час зустрічі з канцлером ФРН. Автор підкреслює, що деякі західні оглядачі й коментатори тоді спробували побачити в цьому нестандартному жесті російського президента спробу дискримінувати Меркель – мовляв, він нагадує їй, що вона жінка, а він чоловік, і це, нібито, дискримінація. „Але тепер Петро Порошенко, якого важко назвати другом або шанувальником Володимира Путіна, повторює те ж саме”, – наголошує автор.

Порошенко повторил ход Путина при встрече с Меркель = [Порошенко повторив хід Путіна при зустрічі з Меркель] // Независимая Молдова. – Кишинев, 2018. – 01.11. (<https://noi.md/ru/v-mire/zapad-uzrel-v-jetom-zheste-poroshenko-povtoriti-hod-putina>)

КРИМ

Президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган зустрівся з Президентом України Петром Порошенком в Стамбулі. Після двосторонніх переговорів лідери головували на сьомому засіданні Ради стратегічної співпраці високого рівня між Туреччиною і Україною. Особиста зустріч президентів була закрита для преси. Під час спільної прес-конференції, яка відбулася пізніше, зроблені наступні заяви: „Ми будемо продовжувати зміцнювати наші відносини з Україною; ми рішуче підтримуємо відношення України до збереження її суверенітету, територіальної цілісності і політичної єдності; ми ще раз підкреслили, що не визнали і не визнаємо незаконну анексію Криму; Туреччина буде продовжувати захищати права кримських татар, тих, хто проживає в Криму або був змушений мігрувати в результаті захоплення Криму”.

Турция в очередной раз признала незаконной аннексию Крыма = [Туреччина в черговий раз визнала незаконною анексію Криму] // Еркрас. – Ереван, 2018. – 10.11. (<http://www.yerkramas.org/article/146274/turciya-v-ocherednoj-raz-priznala-nezakonnoj-anneksiyyu-kryma>)

Американське видання „The American Conservative” акцентує увагу на тому, що Дональду Трампу роблять зауваження за звинувачення Барака Обами в тому, що він „дозволив” Росії повернути Крим. Автор вважає, що ця заява відкидає до риторики

холодної війни, коли у США виникали ілюзії, ніби вона в стані „зберігати” і „втрачати” цілі країни.

Larison, Daniel. Who „Lost” Crimea? = [Xmo „втратив” Крим?] / D. Larison // The American Conservative. – New York, 2018. – 09.11. (<https://www.theamericanconservative.com/larison/who-lost-crimea/>)

У Верховній Раді України кулуарно обговорюють новий законопроект, який забороняє чиновникам відвідувати Крим „до закінчення окупації”. Обговорюється можливість прийняття документа, дія якого буде поширюватися на державних діячів, які відвідують „окуповані території” і публічно висловлюються про благополучну обстановку на півострові, пояснили „Известиям” джерела в правлячій коаліції Верховної Ради. Співрозмовники уточнили, що поки ця ініціатива не була висунута офіційно. Російській стороні не варто відповідати на подібні недружні й контрпродуктивні кроки Києва аналогічним чином, заявив „Известиям” глава комітету Держдуми у справах СНД, євразійської інтеграції і зв’язків зі співвітчизниками Леонід Калашников.

Зуевский, Владислав. Стоп-Крым: в раде обсуждают запрет посещения полуострова чиновниками : Украинские депутаты задумались о законопроекте, который не позволит парламентариям совершать поездки на „оккупированные территории” = [Стоп-Крым: в Раді обговорюють заборону відвідування півострова чиновниками. Українські депутати задумалися про законопроект, який не дозволить парламентаріям здійснювати поїздки на „окуповані території”] / В. Зуевский, Н. Поздняков // Известия. – М., 2018. – 09.11. (<https://iz.ru/809858/vladislav-zuevskii-nikolai-pozdniakov/stop-krym-v-rade-obsuzhdaiut-zapret-poseshchenii-poluostrova-chinovnikami>)

Росіяни хизуються тим, що повернули собі Крим, хоча в дійсності мріють про Малагу. Напевно, саме в цій іспанській провінції проживає на постійній основі найбільша кількість росіян. Анексія частини української території віддалила Росію від інших теплих місць, які росіяни відвідували в індивідуальному порядку, купуючи квиток на літак або турпутівку. Зараз все стало не так просто через цілий набір взаємопов’язаних обставин, що включають в себе санкції, ослаблення рубля і кризу. Росія приєднала Крим в 2014 році за допомогою козаків і „зелених чоловічків”, які підготували референдум.

Colás, Xavier. Tomar Crimea y salmorejo = [Взяти Крим і не тільки] / X. Colás // El Mundo. – Madrid, 2018. – 05.11. (<https://www.elmundo.es/opinion/2018/11/05/5bdf0f2c46163fc4328b460b.html>)

Азовське море пов’язане з Чорною протокою, яку можна порівняти з вушком голки. Через Кримський міст судна заввишки понад 33 метри і довжиною понад 160 метрів більше не можуть потрапити в українські порти. ЄС критикує російські спецслужби за „надмірні огляди” українських кораблів, на що Москва відповідає: „повний нонсенс”. Обстановка в Азовському морі загострюється, робить висновок оглядач німецької „Süddeutsche Zeitung”.

Nienhuysen, Frank. Nadelor an der Krim = [Бушко голки поруч з Кримом] / F. Nienhuysen // Sueddeutsche Zeitung. – Berlin, 2018. – 02.11. (<https://www.sueddeutsche.de/politik/ukraine-nadeloehr-an-der-krim-1.4189539>)

ДОНБАС

У Парламентській асамблеї Ради Європи розраховують на швидке введення миротворців ООН на Донбас для вирішення конфлікту в регіоні. Про це в інтерв'ю „Известиям” заявив голова другої за чисельністю політичної групи в ПАРЄ „Соціалісти, демократи і зелені”, депутат від Соціал-демократичної партії Німеччини у бундестазі Франк Швабе, який відвідав Україну. Під час бесіди він повідомив, що планує ініціювати розробку доповіді про ситуацію навколо внутрішньо переміщених осіб і буде наполягати на присутності представників ООН, РЄ та ОБСЄ в так званих „сірих зонах” конфлікту.

Постникова, Екатерина. „На линии фронта не наблюдается реальных изменений” : Глава второй в ПАСЕ политической группы Франк Швабе – о разрешении конфликта на Украине, поездке в Донбасс и кризисе в Совете Европы = [„На лінії фронту не спостерігається реальних змін”. Очільник другої в ПАРЄ політичної групи Франк Швабе – про вирішення конфлікту в Україні, поїздки на Донбас і кризу в Раді Європи] / Е. Постникова // Известия. – М., 2018. – 08.11. (<https://iz.ru/808796/ekaterina-postnikova/na-linii-fronta-ne-nabliudaetsia-realnykh-izmenenii>)

Генпрокуратура України порушила кримінальну справу після виборів глав незнаних республік на Донбасі. Воно відкрита за статтею „замах на територіальну цілісність і недоторканність країни”, організаторам і учасникам виборів загрожує довічне ув'язнення. Ці вибори не визнають ні в Україні, ні на Заході. Зокрема США пообіцяли ввести нові санкції проти Росії, яка це голосування підтримала. Журналіст Віктор Лошак вважає, що в тому, як буде реагувати на вибори на Донбасі світ, Росію може чекати багато сюрпризів.

„Романтика выветривается, когда статистика приводит цифры” : Виктор Лошак – о последствиях выборов в ДНР и ЛНР для России = [„Романтика вивірюється, коли статистика наводить цифри”. Віктор Лошак – про наслідки виборів в ДНР і ЛНР для Росії] // Коммерсантъ. – М., 2018. – 14.11. (<https://www.kommersant.ru/doc/3799130>)

Головна проблема Донбасу сьогодні, на думку авторів статті, – безпрецедентно низький рівень життя. І саме реформ у соціально-економічній сфері чекають від Дениса Пушиліна жителі так званого „ДНР”. Тим більше що головним передвиборчим гаслом нового ватажка Донецька було якраз „будівництво соціально орієнтованої держави”, а також „розвиток промисловості, сільського господарства і забезпечення продовольчої безпеки”. Для більшості громадян України ключовим сьогодні є саме питання миру, заявив „Известиям” депутат Верховної Ради від „Опозиційного блоку” Євген Балицький. На його думку, після п'яти років конфлікту на Донбасі українці розуміють, що врегулювання конфлікту можливе тільки в політичній, а не у військовій площині. А це означає, що офіційний Київ повинен знайти в собі сили, щоб почати діалог з керівництвом і населенням непідконтрольного регіону. На думку парламентарія, переговори з Донецьком і Луганськом можуть початися вже після виборів Президента України в березні 2019

року. Зупинити кровопролиття можливо тільки шляхом діалогу з Донбасом, вважає і депутат Верховної Ради Тетяна Бахтєєва.

Прудников, Сергей. Развивающиеся раны: что ждет новых лидеров Донбасса : Руководству ДНР и ЛНР предстоит разбираться с трудностями в экономике на фоне конфликта = [Раны, які розвиваються: що чекає нових ватажків Донбасу. Ватажкам самопроголошених ДНР і ЛНР доведеться розбиратися з труднощами в економіці на тлі конфлікту] / С. Прудников, Д. Лару, В. Зуевский // Известия. – М., 2018. – 13.11. (<https://iz.ru/811345/sergei-prudnikov-dmitrii-laru-vladislav-zuevskii/razvivaiushchiesia-rany-chno-zhdet-novykh-liderov-donbassa>)

На Донбасі пройшли вибори глав і депутатів самопроголошених Донецької і Луганської народних республік. У Москві вибори назвали необхідним кроком, на Заході ж їх засудили. І російська влада, і співрозмовники „Коммерсанту” з числа українських і західних дипломатів визнають, що врегулювання на Донбасі зайшло в глухий кут, однак відповідальність за це покладають один на одного. При цьому Київ продовжує вимагати введення в регіон миротворців ООН – Президент України Петро Порошенко обговорив це з главами Франції та Німеччини. Якщо в Москві вибори підтримали, то всі західні країни і організації такі, як ОБСЄ та НАТО розкритикували голосування, назвавши його загрозою мирному процесу.

Кривошеев, Кирилл. Донбасс переизбрался на прежние сложности : Голосование в Донецке и Луганске углубит раскол России и Запада = [Донбас переобрався на колишні складності. Голосування в Донецьку і Луганську поглибить розкол Росії і Заходу] / К. Кривошеев, П. Тарасенко, А. Бойко // Коммерсантъ. – М., 2018. – 12.11. (<https://www.kommersant.ru/doc/3797548#id1670980>)

Нинішні вибори в самопроголошеній ДНР принципово відрізняються від аналогічного процесу 2014 року, зазначив журналіст і політолог Андрій Бабицький. Сьогодні на порядку денному стоять зовсім інші завдання, пояснив „Известиям” експерт. На його думку, чотири роки тому Донецьк знаходився в стані жорстокого протистояння з українськими військами. І ватажок був потрібний відповідний, здатний вирішувати військові завдання і вести за собою людей. Сьогодні на першому місці суспільна сфера, в першу чергу, економіка. Про необхідність економічних перетворень в так званій „ДНР” зазначив і політолог, директор Інституту миротворчих ініціатив і конфліктології Денис Денисов.

Прудников, Сергей. Заговорили Донбассом: в ДНР и ЛНР выбирали лидеров : Как прошли выборы руководителей республик = [Заговорили Донбасом: в ДНР і ЛНР вибирали лідерів. Як пройшли вибори керівників республік] / С. Прудников // Известия. – М., 2018. – 11.11. (<https://iz.ru/810985/sergei-prudnikov/zagovorili-donbassom-v-dnr-i-lnr-vybirali-liderov>)

Колишній керівник місії ОБСЄ в Україні Олександр Хуг розповів у своєму інтерв'ю виданню „Сісего”, як йдуть справи в зоні бойових дій на сході України. За його словами, з моменту початку конфлікту не було жодного дня без стрілянини. Олександр Хуг дивується, що люди, які живуть прямо на лінії розподілу, не відчувають ненависті до протилежної сторони і говорять про те, що це не їхня війна.

Brunner, Simone. OSZE-Beobachter der Ukraine-Krise: „Das Misstrauen auf beiden Seiten ist immer noch sehr groß“ = [Спостерігачі ОБСЄ в Україні: „Недовіра по обидва боки як і раніше дуже велика”] / S. Brunner // Cicero. – Berlin, 2018. – 09.11. (<https://www.cicero.de/aussenpolitik/ukraine-russland-minsker-abkommen-krim-nato>)

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

За підсумками переговорів з Президентом України Петром Порошенком канцлер Німеччини Ангела Меркель заявила про підтримку продовження санкцій ЄС щодо Росії, запроваджених за агресію проти України. Канцлер зазначила, що санкції можуть бути пом'якшені, якщо буде прогрес у врегулюванні ситуації на Донбасі.

Merkel fur Verlängerung der Sanktionen gegen Russland = [Меркель за продовження санкцій проти Росії] // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2018. – 01.11. (<https://www.tagesspiegel.de/politik/kanzlerin-in-kiew-merkel-fuer-verlaengerung-der-sanktionen-gegen-russland/23255934.html>)

Уряд Росії затвердив санкції щодо 322 вищих українських чиновників та 68 компаній, пов'язаних з українськими виконавчими органами. Ескалація репресій між Росією та її сусідами на заході склала нову главу з „чорним списком”, яку замовив президент Володимир Путін у відповідь на те, що Москва розглядає „недружні дії” України. Санкції включають блокування рахунків, цінних паперів та майна на російській землі, а також заборону виведення капіталу з Росії. Ці новини з'явилися в той же день, коли канцлер Німеччини Ангела Меркель зустрічалася з Президентом України на тлі труднощів, спрямованих на просування мирного плану для Східної України.

Colás, Xavier. Las sanciones rusas a Ucrania dan alas a los rivales de Petro Poroshenko = [Російські санкції щодо України розправляють крила суперникам Петра Порошенка] / X. Colás // El Mundo. – Madrid, 2018. – 01.11. (<https://www.elmundo.es/internacional/2018/11/01/5bdb291946163fcc428b463f.html>)

Санкції Євросоюзу проти Росії через її політику щодо України є короткозорим рішенням і введені за прямою вказівкою Вашингтона, сказав міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров у інтерв'ю іспанській газеті „El País” напередодні свого візиту до Мадриду. Він також підкреслив, що Дональд Трамп, будучи прагматиком, здатний зрозуміти, що стабільне співробітництво з Росією вигідніше для самих американців, ніж продовження нікому непотрібної конфронтації.

Lavrov: “Los tratados de desarme son rehenes de las turbulencias políticas internas en EE UU” = [Лавров: „Договори про роззброєння є заручниками внутрішньополітичних потрясінь в США”] // El País. – Madrid, 2018. – 05.11. (https://elpais.com/internacional/2018/11/05/actualidad/1541434401_738344.html)

Поняття „гібридні загрози” об'єднує широкий діапазон ворожих обставин і намірів. Деякі види гібридних загроз за визначенням не можуть реалізовуватися раптово. Це, в першу чергу, загрози в економічній сфері у вигляді економічних санкцій. Головним ініціатором економічних санкцій проти ряду держав виступають США. В основі введення Вашингтоном економічних санкцій проти Росії лежить

стрімке зростання нафтовидобутку і газовидобутку всередині США, що веде до глобального переділу світового ринку в цьому сегменті. Український конфлікт є зручним формальним приводом для обмеження конкуренції з боку російських компаній на світовому і, перш за все, на європейському ринку. При цьому механізми для усунення конкуренції вибрані не ринкові, а політичні, за допомогою інформаційного і політичного тиску, підкреслює автор.

Бартош, Александр. Фактор внезапности в гибридной войне и национальная безопасность России : Система государственного управления страны уже не соответствует современным реалиям = [Фактор раптовості в гібридній війні і національна безпека Росії. Система державного управління країни вже не відповідає сучасним реаліям] / А. Бартош // Независимая газета. – М., 2018. – 09.11. (http://nvo.ng.ru/concepts/2018-11-09/1_1021_factor.html)

США ввели санкції проти трьох російських та українських громадян, які пов'язані з порушеннями прав людини в Криму, та дев'яти організацій, які були задіяні у спробах інтеграції Криму до Росії. „Казначейство, як і раніше, прагне орієнтуватися на російські суб'єкти, які прагнуть отримати прибуток від нелегальної анексії та окупації Криму”, – заявив представник Міністерства фінансів США Сігал Манделькер.

Gordon, Michael R. U.S. Hits Russians, Ukrainians With Sanctions Over Crimea : Treasury says the moves were aimed at preventing attempts by Moscow to normalize relations with the annexed region = [США карають росіян та українців санкціями за Крим. Казначейство стверджує, що ці кроки були спрямовані на запобігання спробам Москви нормалізувати відносини з анексованим регіоном] / M.R. Gordon // The Wall Street Journal. – New York, 2018. – 08.11. (<https://www.wsj.com/articles/u-s-hits-russians-ukrainians-with-sanctions-over-crimea-1541723356>)

За останні майже п'ять років Україна ввела санкції проти 1228 фізичних та 468 юридичних осіб з Росії, серед яких виявилися чиновники, політики, бізнесмени, журналісти та ін. Москва до останнього часу не поспішала з відповіддю, сподіваючись на поліпшення ситуації і пошук компромісів. Однак, як вважають автори публікації, з наближенням в Україні президентських і парламентських виборів в 2019 році антиросійська риторика і діяльність в Україні почала різко набирати обертів. І тоді російська влада зважилася на відповідні обмеження. Втім, як сказано в указі уряду, санкції можуть бути скасовані, якщо Україна згорне свої обмежувальні заходи відносно РФ.

Забродин, Алексей. Им меры нет: как ответные санкции подействуют на украинских политиков : Киев пообещал отреагировать на ограничения Москвы = [Для них обмежень немає: як відповідні санкції подіють на українських політиків. Київ пообіцяв відреагувати на обмеження Москви] / А. Забродин, Д. Лару, К. Гулов // Известия. – М., 2018. – 02.11. (<https://iz.ru/807529/im-mery-net-kak-otvetnye-sanktcii-podeistvuiut-na-ukrainskikh-politikov>)

КРИТИКА ВЛАДНИХ СТРУКТУР РОСІЇ

Автор статті Герта Мюллер вважає, що Володимир Путін веде „незрозумілу жорстоку війну проти України”. Авторка згадує, що рік тому український режисер

Олег Сенцов був переведений з одного табору в інший, в Лабитнангі – на кінець світу, за Полярне коло. Наступний крок президента Росії Володимира Путіна – вбивства в Британії, імовірно, пов'язані з розвідувальною службою російського президента.

Muller, Herta. Nachts, wenn die Zäune wandern = [Вночі, коли блукають по огорожам] / H. Muller // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2018. – 04.11. (<https://www.tagesspiegel.de/kultur/bruecke-berlin-preis-rede-nachts-wenn-die-zaeune-wandern/23354266.html>)

ПОРУШЕННЯ МІНСЬКИХ ДОМОВЛЕНОСТЕЙ

В окупованих Росією районах Східної України в неділю відбулося щось, що місцева влада і Москва назвали „виборами”. Однак ці заходи не мали нічого спільного з демократією. Крім того, так звані вибори порушують Мінські домовленості.

Röpcke, Julian. So lief Putins irre Schergen-Wahl = [Так пройшли шалені вибори поплічників Путіна] / J. Röpcke // Bild. – Berlin, 2018. – 12.11. (<https://www.bild.de/politik/ausland/politik-ausland/minsk-gemuese-und-die-afd-so-lief-putins-irre-schergen-wahl-58373158.jsPageReloaded=true.bild.html#remId=1616007385176501116>)

Як вважає діючий голова ОБСЄ і міністр закордонних справ Італії Енцо Моаверо, вибори на сході України „суперечать букві і духу Мінських угод”. Президент Петро Порошенко вважає, що „результати голосування ніколи не будуть визнані світовою спільнотою і зумовлять введення нових санкцій відносно Росії. Однак у Москві думають інакше. Прес-секретар президента РФ Дмитро Песков заявив, що вибори в так званих ДНР і ЛНР „не порушують мирних домовленостей”. На його думку, „саме київська влада не прагне до виконання Мінських домовленостей”.

Mañueco, Rafael M. Polémicas elecciones en las regiones separatistas del este de Ucrania : La Unión Europea, Estados Unidos y Kiev califican los comicios de „ficticios e ilegítimos” = [Неоднозначні вибори в сепаратистських областях на сході України: ЄС, США та Київ назвали вибори „сфабрикованими та незаконними”] / R. M. Mañueco // ABC. – Madrid, 2018. – 11.11. (https://www.abc.es/internacional/abci-polemicas-elecciones-regiones-separatistas-este-ucrania-201811110255_noticia.html)

У Києві побоюються, що підсумки виборів в так званих ДНР/ЛНР визнає Росія. Про це за кілька днів до голосування повідомила представник України в гуманітарній підгрупі на Мінських переговорах, перший заступник голови Верховної Ради Ірина Геращенко. Президент України Петро Порошенко в Парижі мав намір обговорити з західними лідерами можливі сценарії розвитку подій на Донбасі і відповідну реакцію української сторони. Керівник центру політичних досліджень „Пента” Володимир Фесенко вважає, що питання про вибори в ОРДЛО будуть обговорюватися на зустрічі в Парижі, „але там нічого обговорювати: проведення виборів всі засуджують, їх результати ніхто не визнає, в черговий раз скажуть, що це суперечить Мінським угодам...”

Ивженко, Татьяна. СБУ заранее обнародовала итоги голосования в ДНР и ЛНР : Не сумев сорвать выборы в Донбассе, Украина и Запад думают, как быть с их последствиями = [СБУ заздалегідь оприлюднила підсумки голосування в так званих ДНР і ЛНР. Не зумівши зірвати вибори на Донбасі, Україна і Захід думають, як бути з їх наслідками] / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2018. – 11.11. (http://www.ng.ru/cis/2018-11-11/1_7349_voting.html)

Минулого літа спеціальний представник США Курт Волкер публічно натиснув на Україну, закликавши її продовжити дію закону про спеціальний статус Донбасу, який був умовою Мінських угод. Це положення – вкрай непопулярна поступка Москві в очах багатьох українців, які вважають її отруйною пігулкою для політичної системи своєї країни з глибокими наслідками для української державності. Автор вважає, що настав час для урядів Заходу публічно проголосити те, що вони визнають у приватних розмовах: що Мінські угоди мертві. А світ вже давно забарився з більш ефективним курсом для придушення російської агресії проти України. Стійкого перемир'я немає. А домовленості не зупинили російську агресію проти України і нічого не зробили для того, щоб розібратися зі злочинами проти людства, які Москва організувала на окупованих територіях.

Gic, Ariana. Time to face facts on Ukraine's dead ceasefire deal = [Пора визнати, що Мінські угоди мертві] / A. Gic, R. Sohn // EUObserver. – Brusselas, 2018. – 08.11. (<https://euobserver.com/opinion/143331>)

Спецпредставник ОБСЄ в тристоронній контактній групі з врегулювання ситуації на сході України Мартін Сайдік закликав підписантів мінських угод забезпечити безпеку персоналу і майна спеціальної моніторингової місії (СММ) ОБСЄ. Про це він заявив журналістам за підсумками засідання ТКГ в Мінську. Мартін Сайдік зазначив, що в зоні конфлікту було втрачено безпілотний літальний апарат СММ дальнього радіусу дії. У центрі уваги економічної робочої групи було водопостачання в системах „Карбоніт” і „Вода Донбасу”. Гуманітарна робоча група продовжила обговорення теми обміну утримуваними і умов перетину лінії зіткнення через пункти пропуску.

ОБСЕ призывает обеспечить безопасность персонала и имущества мониторинговой миссии на востоке Украины = [ОБСЄ закликає забезпечити безпеку персоналу і майна моніторингової місії на сході України] // Советская Белоруссия. – Минск, 2018. – 06.11. (<https://www.sb.by/articles/obse-prizyvaet-podpisantov-minskikh-soglasheniy-obespechit-bezopasnost-personala-i-imushchestva-moni.html>)

У Мінську відбулася зустріч Основної групи Мюнхенської конференції, на якій обговорювалися найважливіші питання як регіональної, так і глобальної безпеки. Цього разу білоруська столиця стала майданчиком не тільки для врегулювання конфлікту на сході України, а й в Нагірному Карабасі, а також між Сербією і Косово. Один з найважливіших підсумків – проведені на полях форуму переговори охарактеризовані як початок нового мінського процесу. „Це дорогого коштує”, – заявив голова Мюнхенської конференції з безпеки Вольфганг Ішінгер.

Карпович, Олег. Это дорогого стоит = [Це дорогого коштує] / О. Карпович // Советская Белоруссия. – Минск, 2018. – 03.11. (<https://www.sb.by/articles/eto-dorogogo-stoit.html>)

РЕАКЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІЛЬНОТИ НА ПОДІЇ В УКРАЇНІ

„Ми засуджуємо заяву про проведення „виборів” в так званих Донецькій і Луганській народних республіках. Подібна незаконна діяльність під повним контролем і наглядом Росії знаходиться в гострому протиріччі з положеннями і цілями Мінських угод, підриває зусилля з пошуку шляхів припинення конфлікту в Східній Україні і досягнення довгоочікуваного миру”, – йдеться в переданому BNS прес-релізі МЗС Естонії. Глава МЗС Свен Міксер підкреслив, що Мінські угоди передбачають проведення місцевих виборів відповідно до законів України та стандартами ОБСЄ. У заяві Свен Міксер закликав Росію виконувати Мінські угоди, припинити ворожу діяльність і вивести свої збройні формування зі Східної України.

МИД Эстонии осудил незаконные выборы на территории ДНР и ЛНР = [МЗС Естонії засудило незаконні вибори на території ДНР і ЛНР] // День за днем. – Таллінн, 2018. – 08.11. (<https://rus.postimees.ee/6449234/mid-estonii-osudil-nezakonnnye-vybory-na-territorii-dnr-i-lnr>)

У спільній заяві Парижа і Берліна йдеться про те, що Росія і підтримувані нею сепаратисти несуть відповідальність за збитий на сході України безпілотний апарат спостерігачів Організації з безпеки і співпраці в Європі. Росія, яку підозрюють у причетності до знищення безпілотника, є членом ОБСЄ. Вона також, поряд з Україною, Францією і Німеччиною, входить в так звану „нормандську четвірку”, створену для врегулювання ситуації на сході України.

Франция и Германия обвинили Россию в атаке на беспилотник ОБСЕ в небе Украины = [Франція і Німеччина звинуватили Росію в атаці на безпілотник ОБСЄ в небі України] // День за днем. – Таллінн, 2018. – 01.11. (<https://rus.postimees.ee/6443776/franciya-i-germaniya-obvinili-rossiyu-v-atake-na-bespilotnik-obse-v-nebe-ukrainy>)

МЗС Чехії опублікував заяву на предмет виборів у самопроголошених республіках на сході України. „МЗС Чеської Республіки вважає організацію так званих виборів на території України. підконтрольної недержавним формуванням, грубим втручанням у внутрішні справи України і порушенням українського суверенітету. Ніяких законних виборів не може бути на території, фактично контрольованої збройними силами Російської Федерації. Їх проведення суперечить Мінським угодами”, – йдеться в заяві.

Чехия против выборов на неподконтрольных Украине территориях Донбасса [Чехія проти виборів на непідконтрольних Україні територіях Донбасу] // Пражский экспресс. – Прага, 2018. – 10.11. (<https://www.prague-express.cz/politics/69672-chehiya-protiv-vyborov-na-nepodkontrolnykh-ukraine-territoriyakh-donbassa>)